

34 730 XVI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2017 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A. Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	3
B. Begrotingstoelichting	4
1. Leeswijzer	4
2. Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	4
3. De beleidsartikelen	6
4. De niet-beleidsartikelen	29
5. Financieel Beeld Zorg	34

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVoorstel

Wetsartikel 1

De begrotingsstaat die onderdeel is van de Rijksbegroting, wordt op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2017 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Tevens wordt in onderdeel B een actueel beeld gegeven van de uitgaven onder het Budgettair Kader Zorg (BKZ) en van de financiering van de zorgsector in het jaar 2017.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De mutaties in deze suppletoire begroting bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven of binnen de premie-uitgaven, uit overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, uit financieringsverschuivingen tussen premiemiddelen en begrotingsmiddelen en uit middelen die generaal aan de VWS-begroting zijn toegevoegd, dan wel middelen die generaal vrijvallen. De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Voorjaarsnota 2017, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende uitgangspunten toegepast:

1. Naast de beleidsmatig relevante mutaties worden de mutaties toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag voor de uitgaven en ontvangsten op de instrumenten binnen een subartikelonderdeel hoger is dan € 2,5 miljoen. Eveneens kunnen bedragen onder deze norm worden toegelicht indien politiek relevant.
2. Voor wat betreft de verplichtingenmutaties wordt per artikel enkel het saldo weergegeven.

Er zijn in deze suppletoire wet geen wijzigingen in de begrotingsstaten van de agentschappen.

2. Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2017 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000).

	Art.	Uitgaven 2017
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting		14.338.198
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties:</i>		
CAK burgerregelingen	2	-21.000
Compensatieregeling pgb-trekkingsrechten	3	13.200
Bijdrage in kosten van kortingen (BIKK)	3	20.300
Versterking regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid	4	25.000
Transitie jeugd	5	19.000
Zorgtoeslag	8	237.313
Loon- en prijsbijstelling	11	54.770
Overig		26.774
Stand 1^e suppletoire begroting 2017		14.713.555

Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangsten mutaties 2017 (bedragen x € 1.000).

	Art.	Ontvangsten 2017
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting		89.537
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties:</i>		
Wanbetalers	2	15.000
Mantelzorgcompliment	3	6.750
Afromen eigen vermogen aCBG	10	5.800
Desaldering	10	11.506
		8.800
Stand 1^e suppletoire begroting 2017		137.393

2.1 Wettelijke grondslag

Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en herinnering Wereldoorlog II

- Ter behoud van een landelijk dekkend netwerk van maatschappelijk werk ten behoeve van oorlogsgetroffenen en verzetsdeelnemers heeft Stichting de Basis te Doorn het maatschappelijk werk voor de oorlogs- en geweldsgetroffenen WOII overgenomen. Om het verschil in de kosten tussen het overgenomen maatschappelijk werk en de benodigde personele formatie om dit werk te kunnen uitvoeren, op te kunnen vangen, is aan de Stichting de Basis in 2017 een subsidie van € 313.632,- verleend.
- Door de overheveling van de uitvoering van de Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesië (AOR) van de SAIP naar de Sociale Verzekeringsbank (SVB), heeft de SAIP te maken met de afvloeiing van boventallig personeel.
De wettelijk onvermijdbare kosten in verband met de financiële afwikkeling van het boventallige personeel die in 2017 aan de SAIP worden betaald, bedragen € 230.827,-.

3 De beleidsartikelen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 1 Volksgezondheid.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	646.009	0	646.009	-1.165	644.844	-3.393	163	587	2.125
Uitgaven	653.099	0	653.099	-8.851	644.248	779	3.774	3.575	2.325
Waarvan juridisch verplicht	96,1%								
1. Gezondheidsbescherming	104.232	0	104.232	7.595	111.827	2.332	2.571	2.571	2.651
<i>Subsidies</i>	4.251	0	4.251	2.251	6.502	1.455	1.721	1.721	1.801
Uitvoering landelijke nota gezondheidsbeleid / Nationaal Programma Preventie	4.247	0	4.247	2.044	6.291	1.461	1.727	1.727	1.807
Overig	4	0	4	207	211	-6	-6	-6	-6
<i>Opdrachten</i>	1.450	0	1.450	3.073	4.523	339	339	339	339
Aanschaf Jodiumtabletten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	1.450	0	1.450	3.073	4.523	339	339	339	339
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	98.430	0	98.430	2.260	100.690	527	500	500	500
Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit	81.550	0	81.550	0	81.550	0	0	0	0
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	15.846	0	15.846	2.333	18.179	600	500	500	500
Overig	1.034	0	1.034	-73	961	-73	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	101	0	101	11	112	11	11	11	11
College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden	101	0	101	11	112	11	11	11	11
Lokaal verbinden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Ziektepreventie	477.291	0	477.291	-19.100	458.191	-5.108	-2.187	-1.885	-1.885
<i>Subsidies</i>	247.469	0	247.469	-15.333	232.136	-4.986	-3.302	-1.000	-1.000
Ziektepreventie	16.337	0	16.337	-6.333	10.004	-4.486	-3.302	-1.000	-1.000
RIVM: Regelingen publieke en seksuele gezondheid	204.824	0	204.824	-3.000	201.824	-500	0	0	0
Niet Invasieve Prenatale Test (NIPT)	26.308	0	26.308	-6.000	20.308	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	11.528	0	11.528	-80	11.448	0	0	0	0
(Vaccin)onderzoek	10.270	0	10.270	0	10.270	0	0	0	0
Overig	1.258	0	1.258	-80	1.178	0	0	0	0

<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	217.315	0	217.315	-3.687	213.628	-122	1.115	-885	-885
RIVM: Opdrachtverlening Centra	217.315	0	217.315	-3.687	213.628	-122	1.115	-885	-885
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	979	0	979	0	979	0	0	0	0
Overig	979	0	979	0	979	0	0	0	0
3. Gezondheidsbevordering	53.827	0	53.827	1.583	55.410	3.016	2.833	2.830	1.500
<i>Subsidies</i>	33.744	0	33.744	3.491	37.235	2.516	2.333	2.330	1.500
Preventie van schadelijk middelengebruik (alcohol, drugs en tabak)	7.515	0	7.515	782	8.297	0	0	0	0
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	12.270	0	12.270	890	13.160	836	833	830	0
Letselpreventie	4.207	0	4.207	0	4.207	0	0	0	0
Bevordering kwaliteit en toegankelijkheid zorg	4.472	0	4.472	1.631	6.103	1.680	1.500	1.500	1.500
Bevordering van seksuele gezondheid	2.767	0	2.767	0	2.767	0	0	0	0
Overig	2.513	0	2.513	188	2.701	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	4.814	0	4.814	-1.083	3.731	0	0	0	0
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	3.100	0	3.100	0	3.100	0	0	0	0
Communicatie verhoging leeftijdsgrenzen alcohol en tabak	1.060	0	1.060	-1.060	0	0	0	0	0
Overig	654	0	654	-23	631	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	190	0	190	451	641	500	500	500	0
Overig	190	0	190	451	641	500	500	500	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	700	0	700	-666	34	0	0	0	0
Overig	700	0	700	-666	34	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	14.379	0	14.379	-610	13.769	0	0	0	0
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	13.932	0	13.932	-510	13.422	0	0	0	0
Overig	447	0	447	-100	347	0	0	0	0
4. Ethiek	17.749	0	17.749	1.071	18.820	539	557	59	59
<i>Subsidies</i>	16.688	0	16.688	1.012	17.700	480	498	0	0
Abortusklinieken	15.523	0	15.523	111	15.634	0	0	0	0
Beleid Medische Ethiek	1.165	0	1.165	901	2.066	480	498	0	0
<i>Opdrachten</i>	332	0	332	0	332	0	0	0	0
Overig	332	0	332	0	332	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	729	0	729	59	788	59	59	59	59
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	729	0	729	59	788	59	59	59	59
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZiNL: Rijksbijdrage abortusklinieken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	7.403	0	7.403	1.000	8.403	1.000	1.000	1.000	1.000
Bestuurlijke boetes	4.252	0	4.252	0	4.252	0	0	0	0

Overig	3.151	0	3.151	1.000	4.151	1.000	1.000	1.000	1.000
--------	-------	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

Artikel 1 Volksgezondheid

1. Gezondheidsbescherming

Opdrachten

Overig

Binnen artikel 1 is € 3 miljoen van artikelonderdeel 2 Ziektepreventie naar dit artikelonderdeel overgeboekt voor de distributie van jodiumtabletten naar ongeveer 1,5 miljoen huishoudens. Daarnaast is er een aantal kleinere mutaties verwerkt (€ 0,1 miljoen).

2. Ziektepreventie

Subsidies

Ziektepreventie

Voor de uitvoering van projecten in het kader van de antibioticaresistentie is € 2,4 miljoen overgeheveld naar artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning, € 0,5 miljoen naar artikel 2 Curatieve zorg en € 0,7 miljoen naar artikel 4 Zorgbreed beleid.

Daarnaast is toegezegd om de kosten voor het project het project Dutch Wildlife Healthcare Centre (DWHC) op basis van 50/50 te delen met het ministerie van Economische Zaken. De ministeries van EZ en VWS zijn een meerjarige verplichting voor dit project aangegaan (2014-2018). De totale kosten voor 2017 bedragen voor VWS € 0,3 miljoen. Dit budget is overgeheveld naar de begroting van het ministerie van EZ.

Tot slot wordt er € 2,5 miljoen binnen het artikelonderdeel Ziektepreventie van het instrument Subsidies overgeheveld naar het instrument Bijdragen aan agentschappen. Deze middelen worden gebruikt voor de werkzaamheden die het Centrum Infectieziektebestrijding van het RIVM uitvoert voor de aanpak van antibioticaresistentie.

RIVM Regelingen publieke en seksuele gezondheid

Er is € 3 miljoen overgeheveld van dit artikelonderdeel naar artikelonderdeel 1 Gezondheidsbescherming voor de distributie van jodiumtabletten naar ongeveer 1,5 miljoen huishoudens.

Niet Invasieve Prenatale test (NIPT)

Als gevolg van de latere inwerkingtreding van de subsidieregeling NIPT, namelijk per 1 april 2017, valt een deel van het voor 2017 beschikbaar gestelde budget vrij.

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening Centra

In de brief van 27 mei 2016 van de staatssecretaris van Economische Zaken (TK 33935, nr. 33) is een meerjarige financiële dekking opgenomen met betrekking tot de extra bijdrage aan de NVWA. Voor 2017 wordt door VWS een extra bijdrage geleverd van € 3,8 miljoen. Via dit instrument is € 3 miljoen overgeheveld naar het ministerie van Economische Zaken. De overige € 0,8 miljoen is via artikel 11 Nominaal en onvoorzien overgeheveld.

Daarnaast zijn er middelen binnen het artikelonderdeel Ziektepreventie van het instrument Subsidies overgeheveld naar het instrument Bijdragen aan agentschappen. Deze middelen worden gebruikt voor de werkzaamheden die het Centrum Infectieziektebestrijding van het RIVM uitvoert voor de aanpak van antibioticaresistentie. Het betreft hier een mutatie van € 2,5 miljoen.

Tijdens de behandeling van de VWS-begroting 2016 heeft de Kamer het amendement De Lange en Bouwmeester (TK 34300-XVI, nr. 140) aangenomen om € 1 miljoen te reserveren voor een stimuleringssubsidie voor de stichtingen HartveiligWonen en HartslagNu.nl. Deze stichtingen zijn er vorig jaar niet tijdig in geslaagd een subsidieaanvraag in te dienen. Om dit amendement toch uit te voeren worden er nu opnieuw middelen gereserveerd voor de jaren 2017 en 2018. Het budget voor

2017 hiervoor is overgeheveld naar artikel 2 Curatieve zorg (€ 0,5 miljoen). Voor 2018 is reeds budget gereserveerd.

Als gevolg van ramingsbijstellingen van de bevolkingsonderzoeken en de aanschaf van antivirale middelen is € 1 miljoen afgeboekt.

Als gevolg van een interne herschikking is € 1,4 miljoen overgeheveld binnen de instrumenten van artikel 1. Tot slot is er nog een aantal kleinere mutaties verwerkt voor in totaal € 0,3 miljoen.

Artikel 2 Curatieve zorg

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 2 Curatieve zorg.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	675.197	0	675.197	8.609	683.806	-15.845	-12.376	-2.822	-1.190
Uitgaven	3.816.813	0	3.816.813	-33.188	3.783.625	9.153	4.893	-2.822	-1.190
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,5%								
1. Kwaliteit en veiligheid	163.134	0	163.134	12.606	175.740	11.843	8.468	2.567	4.674
<i>Subsidies</i>	<i>154.054</i>	<i>0</i>	<i>154.054</i>	<i>3.653</i>	<i>157.707</i>	<i>5.661</i>	<i>3.050</i>	<i>-1.422</i>	<i>-831</i>
IKNL en NKI	51.730	0	51.730	0	51.730	0	0	0	0
Zwangerschap en geboorte Registratie en uitwisseling zorggegevens (PALGA)	3.819	0	3.819	3.000	6.819	3.000	500	0	0
Nictiz	3.647	0	3.647	0	3.647	0	0	0	0
Ontsluiten patiëntgegevens ziekenhuizen	5.412	0	5.412	0	5.412	0	0	0	0
Orgaandonatie en transplantatie	35.000	0	35.000	0	35.000	0	0	0	0
Onderzoek Onco XL	11.214	0	11.214	-933	10.281	0	0	0	0
FES/LSH projecten	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0
UMC Groningen: Lifelines project	1.085	0	1.085	0	1.085	0	0	0	0
Expertisefunctie zintuigelijk gehandicapten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antibioticaresistentie	21.633	0	21.633	0	21.633	0	0	0	0
Inloophuizen kankerpatiënten	7.500	0	7.500	0	7.500	0	0	0	0
Uitvoering Agenda gepast gebruik en transparantie ggz	450	0	450	0	450	0	0	0	0
Prinses Maxima Centrum (PMC)	2.500	0	2.500	0	2.500	0	0	0	0
Overig	0	0	0	4.000	4.000	4.000	4.000	0	0
Overig	8.064	0	8.064	-2.414	5.650	-1.339	-1.450	-1.422	-831
<i>Opdrachten</i>	<i>5.631</i>	<i>0</i>	<i>5.631</i>	<i>2.336</i>	<i>7.967</i>	<i>2.714</i>	<i>1.735</i>	<i>3.006</i>	<i>4.472</i>
Publiekscampagne orgaandonatie	1.720	0	1.720	128	1.848	47	47	47	47
Overig	3.911	0	3.911	2.208	6.119	2.667	1.688	2.959	4.425
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>3.449</i>	<i>0</i>	<i>3.449</i>	<i>4.517</i>	<i>7.966</i>	<i>3.468</i>	<i>3.683</i>	<i>983</i>	<i>1.033</i>
CIBG: Donorregister	2.380	0	2.380	1.012	3.392	0	0	0	0
Overig	1.069	0	1.069	3.505	4.574	3.468	3.683	983	1.033
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.100</i>	<i>2.100</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Beschikbaarheid Medische producten	0	0	0	2.100	2.100	0	0	0	0
2. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	3.468.912	0	3.468.912	7.215	3.476.127	18.239	14.809	12.335	8.700
<i>Subsidies</i>	<i>31.217</i>	<i>0</i>	<i>31.217</i>	<i>3.546</i>	<i>34.763</i>	<i>4.279</i>	<i>3.731</i>	<i>4.257</i>	<i>622</i>
Sluitende aanpak verwarde personen	14.000	0	14.000	0	14.000	0	0	0	0
Eerstelijns gezondheidscentra in VINEX-gebieden	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0
Anonieme e-mental health	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vertrouwenspersoon in de ggz	6.204	0	6.204	0	6.204	0	0	0	0
Suïcidepreventie	4.062	0	4.062	150	4.212	300	300	300	300
Kwaliteitsimpuls apothekers	2.823	0	2.823	-2.587	236	-1.059	914	2.723	0

Overig	2.128	0	2.128	4.736	6.864	2.233	1.738	1.234	322
Bekostiging	3.424.884	0	3.424.884	4.440	3.429.324	4.824	4.824	4.824	4.824
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.490.500	0	2.490.500	0	2.490.500	0	0	0	0
Rijksbijdrage dempen premie ten gevolgen van HLZ	902.000	0	902.000	0	902.000	0	0	0	0
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	32.384	0	32.384	4.440	36.824	4.824	4.824	4.824	4.824
Opdrachten	10.852	0	10.852	-4.585	6.267	2.288	-1.315	-3.166	-3.166
Uitvoeren visie geneesmiddelen	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0
Kwaliteit, veiligheid, doelmatigheid hulpmiddelen	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0
Overig	7.852	0	7.852	-4.585	3.267	2.288	-1.315	-3.166	-3.166
Bijdragen aan agentschappen	1.328	0	1.328	312	1.640	254	410	410	410
CIBG: WPG/GVS/APG	1.328	0	1.328	312	1.640	254	410	410	410
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	631	0	631	3.502	4.133	6.594	7.159	6.010	6.010
ZiNL: Uitvoering Compensatie kosten van zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	631	0	631	-631	0	0	0	0	0
Gepast gebruik medische producten	0	0	0	3.125	3.125	5.586	6.151	5.002	5.002
Overig	0	0	0	1.008	1.008	1.008	1.008	1.008	1.008
3. Ondersteuning van het stelsel	184.767	0	184.767	-53.009	131.758	-20.929	-18.384	-17.724	-14.564
Subsidies	1.362	0	1.362	3.720	5.082	3.220	2.560	0	680
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.221	0	1.221	0	1.221	0	0	0	0
Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg	0	0	0	2.720	2.720	2.720	2.560	0	680
Overig	141	0	141	1.000	1.141	500	0	0	0
Inkomensoverdrachten	105.926	0	105.926	-1.784	104.142	-1.784	-1.784	-1.784	-1.784
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	24.836	0	24.836	-1.800	23.036	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Schadevergoeding Erasmus MC	81.000	0	81.000	0	81.000	0	0	0	0
Overig	90	0	90	16	106	16	16	16	16
Opdrachten	4.593	0	4.593	668	5.261	-100	-100	-100	-100
Risicoverevening	1.906	0	1.906	365	2.271	0	0	0	0
Uitvoering zorgverzekeringstelsel	502	0	502	345	847	0	0	0	0
Patiëntenvervoer Waddeneilanden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	2.185	0	2.185	-42	2.143	-100	-100	-100	-100
Bijdragen aan agentschappen	15.586	0	15.586	-10	15.576	0	0	0	0
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	15.586	0	15.586	-10	15.576	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	53.147	0	53.147	-51.513	1.634	-22.265	-19.060	-15.840	-13.360
Zorginstituut Nederland: Onverzekerden en wanbetalers	42.642	0	42.642	-41.483	1.159	-17.800	-14.900	-12.200	-9.700
Zorginstituut Nederland: Doorlichten pakket	10.355	0	10.355	-10.355	0	-4.465	-4.160	-3.640	-3.660
Overig	150	0	150	325	475	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	4.153	0	4.153	-4.090	63	0	0	0	0
VenJ: Bijdrage C2000	4.153	0	4.153	-4.090	63	0	0	0	0

Ontvangsten	60.955	0	60.955	18.100	79.055	4.100	0	0	0
Wanbetalers en onverzekerden	59.902	0	59.902	17.100	77.002	4.100	0	0	0
IJsselmeerziekenhuizen	0	0	0	1.000	1.000	0	0	0	0
Overig	1.053	0	1.053	0	1.053	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

1. Kwaliteit en veiligheid

Subsidies

Prinses Maxima Centrum (PMC)

In de periode 2017-2019 ontvangt het Prinses Maxima Centrum € 4 miljoen per jaar voor kinderoncologisch onderzoek. De middelen zijn overgeheveld van het Budgettair Kader Zorg vanuit de beschikbare ruimte binnen het budget voor de beschikbaarheidsbijdrage academische zorg.

Zwangerschap en geboorte

Een deel van deze middelen wordt ingezet om partijen te ondersteunen om te komen tot integrale bekostiging. Het andere deel wordt ingezet voor een aanvulling op het vervolprogramma Zwangerschap en Geboorte (Zwangerschap en geboorte 2, een gezonde start voor moeder en kind. Integrale zorg rondom zwangerschap en geboorte). De voortzetting en uitbreiding van het eerste programma zwangerschap en geboorte heeft als doel een daling van de babysterfte en een gezonde start voor moeder en kind.

Bijdragen aan agentschappen

Overig

Ten behoeve van investeringen in de EU-geneesmiddelenautoriteit (EMA) ter compensatie van de gevolgen van de Brexit wordt er voor 3 jaar (2017-2019) jaarlijks € 2,7 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de HGIS middelen.

Daarnaast is er binnen dit artikelonderdeel € 0,6 miljoen overgeheveld van het instrument Subsidies naar het instrument Bijdragen aan agentschappen voor de vaccinbewaking door het aCBG. Tot slot is er een aantal kleinere mutaties verwerkt (€ 0,3 miljoen).

2. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Subsidies

Overig

Als gevolg van een herschikking binnen dit artikelonderdeel is € 2,7 miljoen overgeheveld van Opdrachten naar Subsidies. Daarnaast is € 1,6 miljoen overgeheveld van artikelonderdeel 1 Kwaliteit en veiligheid naar dit artikelonderdeel. Tot slot is er een aantal kleinere mutaties verwerkt (€ 0,4 miljoen).

Bekostiging

Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen

Voor de dekking van de regeling voor vergoeding van zorg aan illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen is € 4,8 miljoen overgeheveld van het Budgettair Kader Zorg. Daarnaast is voor de uitvoeringskosten van het CAK illegalen 2017 een bedrag van € 0,4 miljoen overgeheveld naar artikel 4 Zorgbreed beleid.

Opdrachten

Overig

Als gevolg van een herschikking binnen dit artikelonderdeel is € 2,7 miljoen overgeheveld van Opdrachten naar Subsidies. Daarnaast is € 1,1 miljoen overgeheveld naar artikelonderdeel Kwaliteit en veiligheid ten behoeve van de dekking van de kosten voor het verbeteren van de medicatieveiligheid onder andere door middel van het verbeteren van de ICT en onderzoeken die hiermee verband houden.

Tot slot is € 0,8 miljoen overgeheveld van het instrument Opdrachten naar het instrument Bijdragen aan agentschappen voor de ZonMw programma 's op het gebied van doelmatigheid,

goed geneesmiddelen gebruik en goed gebruik hulpmiddelen.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Gepast gebruik medische producten

Voor het verbeteren van een veilige, doelmatige en kwalitatief goede hulpmiddelenzorg is in 2017 een bedrag van € 2,1 miljoen beschikbaar gesteld vanuit het Budgettair Kader zorg.

Daarnaast is binnen dit artikelonderdeel € 0,8 miljoen overgeheveld van het instrument Opdrachten naar het instrument Bijdragen aan agentschappen voor de ZonMw programma 's op het gebied van doelmatigheid, goed geneesmiddelen gebruik en goed gebruik hulpmiddelen. Tot slot is € 0,3 miljoen overgeheveld van het Instrument Opdrachten naar het instrument Bijdragen aan ZBO's/RWT's ten behoeve van de medische hulpmiddelen.

3. Ondersteuning van het stelsel

Subsidies

Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg

Eerder zijn voor de subsidieregelingen in 2015 en 2016 voor overstap van medisch specialisten naar loondienst middelen overgeheveld vanuit het MSZ-kader naar het begrotingsgefinancierde deel van het BKZ. Reden hiervoor is dat de subsidies vanaf de begroting worden betaald (80% bij verlening, 20% achteraf bij vaststelling). Ook in de periode 2017-2019 blijft die faciliteit bestaan om voor een beperkt aantal specialisten alsnog zo'n overstap mogelijk te maken.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Zorginstituut Nederland: Onverzekerden en wanbetalers

Voor de kosten van burgerregelingen die per 1 januari 2017 door het CAK uitgevoerd worden is € 20,3 miljoen overgeheveld naar artikel 4 Zorgbreed beleid.

Daarnaast is in de begroting 2016 zowel de uitgaven- als de ontvangstenraming voor de uitvoering van de wanbetalersregeling met € 25 miljoen verhoogd, vooruitlopend op de gevolgen van de invoering van het wetsvoorstel Wet verbetering wanbetalers. Nu meer zicht is op de budgettaire gevolgen van de invoering van dit wetsvoorstel wordt de meerjarenraming vanaf 2017 bijgesteld. Dit leidt tot een bijstelling in 2017 van € 21 miljoen.

Zorginstituut Nederland: Doorlichten pakket

De uitgaven van het Zorginstituut vallen lager uit dan geraamd. De onderuitputting doet zich met name voor bij het onderzoek dat zich richt op de doorlichting van het pakket (stringent pakketbeheer). Verder ontstaat ruimte doordat een groot deel van het onderzoek door het Zorginstituut zelf wordt uitgevoerd – en niet tegen hogere kosten wordt uitbesteed. Voor 2017 is het budget met € 4,3 miljoen verlaagd. Daarnaast is voor het onderzoek Zinnig en zuinig, de systematische doorlichting pakket en de uitvoeringstoets voorwaardelijke toelating (welke uitgevoerd worden door het ZiNLO € 6,1 miljoen overgeheveld naar artikel 4 Zorgbreed beleid.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Ven J: Bijdrage C2000

Dit betreft een overboeking naar het Ministerie van Veiligheid en Justitie voor de jaarlijkse VWS-bijdrage aan de exploitatiekosten C2000 (€ 4,1 miljoen).

Ontvangsten

Wanbetalers en onverzekerden

In de begroting 2016 is zowel de uitgaven- als de ontvangstenraming voor de uitvoering van de wanbetalersregeling met € 25 miljoen verhoogd, vooruitlopend op de gevolgen van de invoering van het wetsvoorstel Wet verbetering wanbetalers. Nu meer zicht is op de budgettaire gevolgen van de invoering van dit wetsvoorstel wordt de meerjarenraming van de ontvangsten in het kader van de regeling wanbetalers is bijgesteld. Dit leidt tot een bijstelling in 2017 van € 15 miljoen.

In het kader van de Wet Opsporing en verzekering onverzekerden zorgverzekering wordt beoogd dat onverzekerden worden opgespoord en gemaand zich te verzekeren. Op basis van een nieuwe raming van het Zorginstituut Nederland worden voor 2017 en 2018 meevallende ontvangsten voorzien (€ 2,1 miljoen per jaar).

Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp- begroting	Mutaties via NvW en amende- menten	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	317.872	0	317.872	-17.914	299.958	34.437	64.051	87.099	101.358
Uitgaven	3.768.067	0	3.768.067	32.282	3.800.349	35.016	64.051	87.099	101.358
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,4%								
1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen	87.815	0	87.815	9.731	97.546	-220	-191	-191	-191
<i>Subsidies</i>	21.435	0	21.435	11.540	32.975	-29	0	0	0
Movisie	7.225	0	7.225	0	7.225	0	0	0	0
Volwaardig meedoen	1.700	0	1.700	0	1.700	0	0	0	0
Wmo-werkplaatsen	2.600	0	2.600	0	2.600	0	0	0	0
Systeemverantwoordelijkheid	0	0	0	8.146	8.146	0	0	0	0
Ondersteuning vrijwilligers	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0
Mezzo	3.160	0	3.160	0	3.160	0	0	0	0
Siriz (opvang specifieke groepen)	1.500	0	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Aanpak Laaggeletterdheid	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0
Werkagenda informele voorziening	0	0	0	2.770	2.770	0	0	0	0
VN-voorziening rechten van personen met een handicap	0	0	0	1.000	1.000	0	0	0	0
Overig	2.250	0	2.250	-376	1.874	-29	0	0	0
<i>Inkomensoverdrachten</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
INK Mantelzorg ondersteuning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	66.380	0	66.380	-1.809	64.571	-191	-191	-191	-191
Bovenregionaal gehandicaptenvervoer	60.652	0	60.652	0	60.652	0	0	0	0
Evaluatie Wmo 2015	1.680	0	1.680	-1.180	500	0	0	0	0
Categorale opvang slachtoffers mensenhandel	1.700	0	1.700	0	1.700	0	0	0	0
Overig	2.348	0	2.348	-629	1.719	-191	-191	-191	-191
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SVB: uitvoering Regeling maatschappelijke ondersteuning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten	3.680.252	0	3.680.252	22.551	3.702.803	35.236	64.242	87.290	101.549
<i>Subsidies</i>	107.261	5.500	112.761	2.549	115.310	-2.975	-226	-5.202	-5.243
Compensatieregeling pgb- trekkingsrechten	0	0	0	13.200	13.200	2.167	2.167	2.167	0
Vilans	4.689	0	4.689	65	4.754	65	65	65	65
Centrum Consultatie en Expertise (CCE)	11.158	0	11.158	243	11.401	243	243	243	243
InVoorZorg ! (IVZ)	6.933	0	6.933	-2.151	4.782	2.151	0	0	0
Joodse en Indische instellingen	2.415	0	2.415	0	2.415	0	0	0	0

Palliatieve zorg	23.610	0	23.610	541	24.151	0	0	0	0
Dementie	3.200	0	3.200	206	3.406	212	212	212	0
Waardigheid en trots	25.000	0	25.000	0	25.000	0	0	0	0
Anitibioticaresistentie	2.000	0	2.000	1.400	3.400	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Kwaliteit gehandicaptenzorg	5.800	0	5.800	-3.500	2.300	-1.800	0	0	0
Overig	22.456	5.500	27.956	-7.455	20.501	-5.013	-1.913	-6.889	-4.551
<i>Bekostiging</i>	3.463.300	0	3.463.300	20.300	3.483.600	45.800	72.700	92.800	107.100
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3.463.300	0	3.463.300	20.300	3.483.600	45.800	72.700	92.800	107.100
<i>Opdrachten</i>	3.407	0	3.407	-838	2.569	1.266	1.424	1.424	1.424
Overig	3.407	0	3.407	-838	2.569	1.266	1.424	1.424	1.424
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	55	0	55	-55	0	-54	-54	-54	-54
CIBG: Opdrachtgeverschap	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	55	0	55	-55	0	-54	-54	-54	-54
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	106.229	-5.500	100.729	595	101.324	-8.801	-9.602	-1.678	-1.678
Uitvoeringskosten SVB pgb trekkingsrechten	35.100	0	35.100	5.500	40.600	0	0	0	0
Centrum Indicatiestelling Zorg	68.573	-5.500	63.073	-2.349	60.724	-9.445	-9.045	-1.120	-1.120
ZiNL: iWlz	2.000	0	2.000	-2.000	0	0	0	0	0
Overig	556	0	556	-556	0	644	-557	-558	-558
Ontvangsten	3.441	0	3.441	6.750	10.191	0	0	0	0
Overig	3.441	0	3.441	6.750	10.191	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen Subsidies

Systeemverantwoordelijkheid en transformatie

Per 1 januari 2015 zijn de verantwoordelijkheden op het gebied van zorg, begeleiding, jeugdhulp, werk en inkomen van Rijk (en provincie) gedecentraliseerd naar gemeenten. Na twee jaren van implementatie waarin de continuïteit van zorg en ondersteuning centraal stond is het nu zaak dat de uitvoering volledig aan de bedoelingen van de decentralisatie gaat beantwoorden. Rijk en gemeenten trekken samen op, ieder vanuit zijn eigen rol, om de meest voorname transformatieopgaven en randvoorwaarden voor een effectieve uitvoering te realiseren. Een bedrag van structureel € 8 miljoen zal worden aangewend voor onder andere het (door)ontwikkelen en vernieuwen van het zorgaanbod, het versterken van de positie van de cliënt en professionalisering.

VN-verdrag rechten van personen met een handicap

Met de middelen voor het VN-verdrag (€ 1 miljoen in 2017, € 1,5 miljoen in 2018-2019, € 0,75 miljoen in 2020 en structureel vanaf 2021 € 0,5 miljoen) worden activiteiten gefinancierd die het Rijk in het kader van de implementatie van het VN-verdrag samen met de bestuurlijke partners (Alliantie namens de doelgroep, VNG namens gemeenten, VNO-NCW en MKB Nederland namens bedrijven en ondernemers) onderneemt.

Werkagenda informele voorziening

Vanuit artikel 3 wordt een subsidie (circa € 2,8 miljoen) aan de VNG gefinancierd ten behoeve van de werkagenda informele voorziening (dit is inclusief een bijdrage van € 1,4 miljoen van artikel 5).

Opdrachten

Evaluatie HLZ

Een bedrag van circa € 1,2 miljoen is overgeboekt naar het SCP voor de uitvoering van het Jaarprogramma 2017 waarin de evaluatie HLZ is opgenomen.

2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappij aanvaardbare kosten

Subsidies

Compensatieregeling pgb

In 2016 heeft de aanloopfase richting uitvoering van de compensatieregeling trekkingsrechten meer tijd gekost dan beoogd. De voor de regeling gereserveerde middelen zijn daarom doorgeschoven van 2016 naar 2017. In 2017 is € 12,5 miljoen beschikbaar ten behoeve van de uitvoering en uitkering van de compensatieregeling. Tevens zijn middelen doorgeschoven naar toekomstige jaren zodat in de periode 2017-2020 in totaal € 7,5 miljoen beschikbaar is voor het verder verbeteren van het trekkingsrecht mede door subsidies aan Per Saldo (branchevereniging van mensen met een pgb) en de Branchevereniging Kleinschalige Zorg (BVKZ).

Kwaliteitsagenda gehandicaptenzorg

Bij de ontwikkeling van het kwaliteitsplan voor de gehandicaptensector is ervoor gekozen om eerst samen met betrokken partijen na te gaan welke aanpak goed past bij de gehandicaptensector. Dit heeft geleid tot een gezamenlijke kwaliteitsagenda «Samen werken aan een betere gehandicaptenzorg» die op 1 juli jl. aan de Tweede Kamer is gestuurd. Vanwege de latere start worden de bij begroting 2017 (TK 34 550-XVI, nr. 1) aangekondigde subsidiemiddelen niet geheel besteed. Inmiddels is samen met veldpartijen hard gewerkt aan een meerjarenplan inclusief begroting voor de komende periode.

Bekostiging

De uitgavenraming voor de BIKK is op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) bijgesteld (€ 20,3 miljoen).

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Op basis van een voorlopige inschatting is een bedrag van € 3,5 miljoen overgeboekt van het Budgettair Kader Zorg naar de VWS-begroting ten behoeve van benodigde ICT-investeringen bij de SVB. Daarnaast is een bedrag van € 2 miljoen naar artikel 3 overgeboekt in verband met de uitvoering van de salarisadministratie door de SVB voor Zvw-PGB's (wijkverpleegkunde en Intensieve Kindzorg), omdat de betaling aan de SVB via de begroting plaatsvindt.

Overig

De mutatie van circa € 7,5 miljoen betreft een saldo van mutaties naar andere begrotingsartikelen, zoals structurele de financiering voor het SCP (€ 0,7 miljoen), de uitvoering van Amendement 31 (34 550 XVI, nr 31) (0,5 miljoen) en het ZonMW-programma Memorabel (€ 3,1 miljoen).

Ontvangsten

Overig

Het jaar 2015 is het laatste jaar dat de SVB de Regeling Waardering Mantelzorg heeft uitgevoerd. Op basis van de eindafrekening van het mantelzorgcompliment 2015 ontvangt VWS een bedrag van € 6,8 miljoen terug.

Artikel 4 Zorgbreed beleid

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 4 Zorgbreed beleid.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	811.100	0	811.100	-82.093	729.007	-10.286	16.471	18.678	7.948
Uitgaven	915.450	0	915.450	66.252	981.702	42.314	27.471	18.678	7.948
Waarvan juridisch verplicht (%)	97,0%								
1. Positie cliënt	24.796	0	24.796	2.128	26.924	-10	0	0	0
<i>Subsidies</i>	20.615	0	20.615	0	20.615	0	0	0	0
Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	20.337	0	20.337	0	20.337	0	0	0	0
Overig	278	0	278	0	278	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	4.181	0	4.181	2.128	6.309	-10	0	0	0
Ondersteuning cliëntorganisaties	3.798	0	3.798	0	3.798	0	0	0	0
Overig	383	0	383	2.128	2.511	-10	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CIBG: Landelijk Meldpunt Zorg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0						
2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	439.622	0	439.622	11.783	451.405	18.971	15.000	7.000	0
<i>Subsidies</i>	424.856	0	424.856	4.930	429.786	10.870	6.899	-1.100	-8.100
Kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	200.000	0	200.000	0	200.000	0	0	0	0
Stageplaatsen zorg / Stagefonds	112.020	0	112.020	0	112.020	0	0	0	0
Publieke Gezondheidszorgopleidingen	21.000	0	21.000	0	21.000	0	0	0	0
Vaccinatie stageplaatsen zorg	4.800	0	4.800	0	4.800	0	0	0	0
Opleiding tot verpleegkundig specialist/physician assistant	38.800	0	38.800	-12.000	26.800	-6.000	0	0	0
Opleidingsplaatsen jeugd ggz	1.550	0	1.550	0	1.550	0	0	0	0
Versterking regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid	11.500	0	11.500	25.000	36.500	25.000	15.000	7.000	0
Innovatie, beroepen en opleidingen	12.000	0	12.000	0	12.000	0	0	0	0
Vernieuwing arbeidsmarkt sociaal domein	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0
Veilige gegevensuitwisseling en authenticatie in de zorg	5.122	0	5.122	0	5.122	0	0	0	0
Pilots Opleiding tot ziekenhuisarts	4.500	0	4.500	0	4.500	0	0	0	0
Overig	11.564	0	11.564	-8.070	3.494	-8.130	-8.101	-8.100	-8.100
<i>Opdrachten</i>	8.293	0	8.293	-843	7.450	0	0	0	0
Arbeidsmarktonderzoek	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0
Celsus	800	0	800	0	800	0	0	0	0
Overig	5.493	0	5.493	-843	4.650	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	6.473	0	6.473	7.696	14.169	8.101	8.101	8.100	8.100
CIBG: Bijdrage voor onder andere UZI-register, BIG-register en SVB-Z	6.073	0	6.073	7.696	13.769	8.101	8.101	8.100	8.100

RIVM: opleiding publiekegezondheidssector en kosten van ziekten	400	0	400	0	400	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZiNL: sectie Zorgberoepen en opleidingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0						
3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling	147.789	0	147.789	11.193	158.982	19.068	10.194	9.801	6.471
<i>Subsidies</i>	13.524	0	13.524	804	14.328	7.254	4.962	5.000	5.000
Nivel	5.682	0	5.682	0	5.682	0	0	0	0
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	7.842	0	7.842	-4.196	3.646	2.254	-38	0	0
Jaar van de transparantie	0	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	1.797	0	1.797	0	1.797	0	0	0	0
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	1.300	0	1.300	0	1.300	0	0	0	0
Overig	497	0	497	0	497	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	4.550	0	4.550	-500	4.050	-180	-180	-180	-180
CIBG: WTZi en JMV	4.000	0	4.000	-180	3.820	-180	-180	-180	-180
Overig	550	0	550	-320	230	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	127.918	0	127.918	10.889	138.807	11.994	5.412	4.981	1.651
ZonMw: programmering	127.768	0	127.768	10.569	138.337	11.994	5.412	4.981	1.651
Overig	150	0	150	320	470	0	0	0	0
4. Inrichten uitvoeringsactiviteiten	187.343	0	187.343	37.353	224.696	3.935	2.277	1.877	1.477
<i>Subsidies</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Wtcg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	401	0	401	0	401	0	0	0	0
Uitvoering Wtcg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	401	0	401	0	401	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	186.912	0	186.912	37.353	224.265	3.935	2.277	1.877	1.477
CAK	76.353	0	76.353	40.084	116.437	2.246	988	888	888
NZa	55.794	0	55.794	0	55.794	0	0	0	0
Zorginstituut Nederland	52.207	0	52.207	-2.731	49.476	-2.300	-2.300	-2.400	-2.800
CSZ	2.558	0	2.558	0	2.558	0	0	0	0
CBZ	0	0	0	0	0	3.989	3.589	3.389	3.389
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	30	0	30	0	30	0	0	0	0
EZ: ACM	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	30	0	30	0	30	0	0	0	0
			0						
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	113.945	0	113.945	3.415	117.360	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bekostiging</i>	113.945	0	113.945	3.415	117.360	0	0	0	0
Zorg en welzijn	111.607	0	111.607	3.023	114.630	0	0	0	0
Overig	2.338	0	2.338	392	2.730	0	0	0	0

6. Voorkomen oneigenlijk gebruik en aanpak fraude	1.955	0	1.955	380	2.335	350	0	0	0
<i>Subsidies</i>	1.500	0	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Overig	1.500	0	1.500	0	1.500	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	455	0	455	380	835	350	0	0	0
Overig	455	0	455	380	835	350	0	0	0
Ontvangsten	4.858	0	4.858	0	4.858	0	0	0	0
Overig	4.858	0	4.858	0	4.858	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

Opleiding tot verpleegkundig specialist/physician assistant

Als gevolg van een lagere instroom bij de opleiding tot verpleegkundig specialist/physician assistant is in 2017 € 12 miljoen vrijgevallen.

Versterking regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid

Zowel in de intramurale ouderenzorg, de ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg, de wijkverpleegkundige zorg, de eerstelijnszorg als het sociaal domein leidt de veranderende zorg tot een vernieuwingsopgave voor de arbeidsmarkt. Dit vraagt om een integrale agenda gericht op vernieuwing en het voeren van strategisch arbeidsmarktbeleid. Het is van belang dat organisaties via strategisch personeels- en opleidingsbeleid investeren in duurzaam inzetbare medewerkers om hun organisatie toekomstbestendig te maken. De komende jaren is een investering noodzakelijk in het aanpassen van de opleidingsinfrastructuur. Daarnaast is een inspanning nodig om de zorg weer als aantrekkelijke werkgever neer te zetten. Voor 2017 wordt voor deze doelen € 25 miljoen beschikbaar gesteld.

Overig

Voor het BIG-register en de bijdrage aan de uitvoering en ontwikkeling van de UZI-pas door het CIBG is budget overgeheveld van het instrument Subsidies naar het instrument Bijdragen aan agentschappen (€ 8 miljoen).

Bijdragen aan agentschappen

CIBG: Bijdrage voor onder andere UZI-register, BIG-register en SVB-Z

Voor de uitvoering en ontwikkeling van de UZI-pas door het CIBG is budget overgeheveld van het instrument Subsidies naar het instrument Bijdragen aan agentschappen (circa € 8 miljoen).

3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling

Subsidies

Programma Innovatie en zorgvernieuwing

Dit voorjaar is € 6,1 miljoen overgeheveld naar het ministerie van Economische Zaken voor de uitvoering van de Seed-Capital-regeling binnen het Fast Track Initiatief. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voert deze regeling uit. Met deze regeling komen middelen beschikbaar voor fondsen die de mogelijkheid geven om impactvolle e-Health toepassingen op te schalen.

Tevens wordt € 0,3 miljoen overgeboekt naar het instrument bijdrage aan agentschappen voor een opdracht aan het RIVM ten aanzien van de doelstellingen binnen het programma Innovatie en Zorgvernieuwing. Tot slot is budget overgeheveld van het instrument Subsidies naar het instrument Bijdragen aan ZBO's/RWT's ten behoeve van het initiatief Zorgvraagindex (Zvi) vanuit Zorginstituut Nederland, de Nederlandse Zorgautoriteit, ZonMw en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Hiermee wordt een impuls gegeven aan innovatoren en de samenwerking tussen verschillende partijen (€ 0,5 miljoen).

Jaar van de transparantie

Voor de subsidiëring van de transparantie over de kwaliteit van zorg is € 5 miljoen overgeheveld van het instrument Bijdragen aan ZBO's/RWT's naar het instrument Subsidies. Deze subsidieregeling wordt in mandaat van het ministerie van VWS uitgevoerd door het Zorginstituut Nederland.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ZonMw: programmering

Voor de uitvoering van de sportimpuls door ZonMw is € 6,1 miljoen overgeheveld van artikel 6 Sport en bewegen naar artikel 4 Zorgbreed beleid.

Een belangrijk onderdeel van het Deltaplan Dementie is het wetenschappelijk onderzoek naar alle aspecten van dementie. Dit krijgt vorm in het ZonMw-programma Memorabel, dat tegelijk de nationale implementatie is van de JPND strategic research agenda. Hiervoor is budget overgeheveld van artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning (€ 3,1 miljoen).

Voor de dekking van de kosten voor de voortzetting van het Nationaal Programma Preventie en het stimuleringsprogramma lokale aanpak gezondheidsachterstanden is € 2 miljoen overgeheveld van artikel 4 Zorgbreed beleid naar artikel 1 Volksgezondheid.

De kwaliteit van langdurige zorg hangt mede af van samenhang met huisartsenzorg, ziekenhuiszorg, welzijn en preventie. De cliënten van de langdurige zorg kunnen vaak minder goed zelf samenhang aanbrengen. Uit ervaring met programma's zoals het Nationaal Programma Ouderen (NPO) blijkt dat verbeteringen in de samenhang vanuit (regionale) netwerkverbanden moeten plaatsvinden (€ 2 miljoen).

Verder is budget overgeheveld van het instrument Subsidies naar het instrument Bijdragen aan ZBO's/RWT's in verband met het initiatief Zvi vanuit Zorginstituut Nederland, de Nederlandse Zorgautoriteit, ZonMw en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Hiermee wordt een impuls gegeven aan innovatoren en de samenwerking tussen verschillende partijen (€ 0,5 miljoen).

Tot slot zijn er voor diverse onderzoeken die uitgevoerd worden door ZonMw budgetten overgeheveld, zoals alternatieven voor dierproeven en translationeel onderzoek (totaal € 0,7 miljoen).

4. Inrichten uitvoeringsactiviteiten

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

CAK

Voor de kosten van verschillende burgerregelingen welke door het CAK uitgevoerd worden is € 20,3 miljoen overgeheveld van artikel 2 Curatieve zorg.

Het CAK heeft de afgelopen jaren veelvuldig te maken gehad met wijzigingen in wet- en regelgeving. Door het jarenlang stapelen van wetwijzigingen is een deel van de programmatuur verouderd. Hierdoor worden de systemen minder efficiënt in onderhoud en beheer en wordt het realiseren van aanpassingen in de toekomst steeds complexer. Voor de investering in de ICT is € 2,9 miljoen gereserveerd voor 2017.

De uitvoering van de buitenlandregeling en gemoedsbezwaren is overgenomen door het CAK. Het budget is overgeheveld vanuit het ZiNL (€ 11,3 miljoen).

Zorginstituut Nederland

Voor de subsidiëring van de transparantie over de kwaliteit van zorg is € 5 miljoen overgeheveld van het instrument Bijdragen aan ZBO's/RWT's naar het instrument Subsidies. Deze subsidieregeling wordt in mandaat van het ministerie van VWS uitgevoerd door het Zorginstituut Nederland.

Daarnaast is als gevolg van de overheveling van de uitvoering van verschillende burgerregelingen (onverzekerden, wanbetalers, gemoedsbezwaarden, illegalen en buitenland) bij het Zorginstituut sprake van een budgettair knelpunt in verband met frictiekosten. Het betreft o.a. uitgaven voor achterblijvende functies, doorlopende ICT-licenties en de positionering van het Zorginstituut nieuwe stijl (€ 3,8 miljoen).

Voor het onderzoek Zinnig en zuinig, de systematische doorlichting pakket en de uitvoeringstoets voorwaardelijke toelating is € 6,1 miljoen gereserveerd. Deze worden uitgevoerd door het ZiNL.

De uitvoering van de buitenlandregeling en gemoedsbezwaren is overgenomen door het CAK. Het budget is overgeheveld (€ 11,3 miljoen).

Het Zorginstituut heeft de wettelijke taak om de standaarden voor de gegevensuitwisseling binnen de Wlz-keten te beheren. Hiervoor is € 3,5 miljoen overgeheveld van artikel 3 Langdurige zorg.

5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland **Bekostiging**

Zorg en welzijn

De zorguitgaven op Caribisch Nederland worden in dollars verwerkt. Als gevolg van de wisselkoers is sprake van hogere uitgaven (€ 3 miljoen).

Artikel 5 Jeugd

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 5 Jeugd.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	115.531	-33.000	82.531	12.685	95.216	16.775	1.000	1.000	0
Uitgaven	115.531	-33.000	82.531	25.185	107.716	16.775	1.000	1.000	0
Waarvan juridisch verplicht (%)	44,5%								
1. Laagdrempelige ondersteuning bij het opvoeden en opgroeien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Noodzakelijke en passende zorg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	115.531	-33.000	82.531	25.185	107.716	16.775	1.000	1.000	0
<i>Subsidies</i>	<i>104.971</i>	<i>-33.000</i>	<i>71.971</i>	<i>25.702</i>	<i>97.673</i>	<i>17.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>0</i>
Schippersinternaten	18.577	0	18.577	0	18.577	0	0	0	0
Participatie	2.050	0	2.050	980	3.030	0	0	0	0
Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling	8.879	0	8.879	-1.183	7.696	0	0	0	0
Jeugdhulp	20.791	0	20.791	6.905	27.696	1.000	1.000	1.000	0
Transitie jeugd	54.674	-33.000	21.674	19.000	40.674	16.000	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>9.280</i>	<i>0</i>	<i>9.280</i>	<i>-517</i>	<i>8.763</i>	<i>-225</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling	3.434	0	3.434	158	3.592	0	0	0	0
Jeugdhulp	2.631	0	2.631	0	2.631	0	0	0	0
Transitie jeugd	2.465	0	2.465	-675	1.790	-225	0	0	0
Overig	750	0	750	0	750	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>1.258</i>	<i>0</i>	<i>1.258</i>	<i>0</i>	<i>1.258</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	1.258	0	1.258	0	1.258	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>22</i>	<i>0</i>	<i>22</i>	<i>0</i>	<i>22</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
OCW: Onderwijskosten JeugdzorgPlus en kijkwijzer	22	0	22	0	22	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	4.508	0	4.508	0	4.508	0	0	0	0
Laagdrempelige ondersteuning opvoeden en opgroeien	4.423	0	4.423	0	4.423	0	0	0	0
Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Noodzakelijke en passende zorg	85	0	85	0	85	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel

Subsidies

Jeugdhulp

Op basis van bezetting ontvangen gesloten jeugdzorginstellingen een subsidie ter dekking van hun kapitaallasten in verband met huisvesting. Aangezien de subsidies over meerdere jaren gespreid diende te worden (om hoge boetes met het aflossen van leningen te voorkomen) is voor de periode 2017 tot en met 2020 extra budget nodig. Dit budget is in 2016 vrijgevallen.

Transitie jeugd

Door vertraging in de uitvoering van de subsidieregeling Bijzondere transitiekosten Jeugd is in 2017 extra budget nodig (€ 19 miljoen). Voorts is de subsidieregeling met 1 jaar verlengd tot eind 2018.

Artikel 6 Sport en bewegen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 6 Sport en bewegen .

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	112.747	0	112.747	-56.474	56.273	-7.857	-449	-2.238	-1.374
Uitgaven	126.704	0	126.704	-57.939	68.765	-6.822	81	-2.238	-1.374
Waarvan juridisch verplicht (%)	97,7%								
1. Passend sport- en beweegaanbod	79.514	75	79.589	-60.669	18.920	-8.822	-1.919	-1.738	-874
<i>Subsidies</i>	22.272	75	22.347	-7.531	14.816	-8.997	-1.919	-1.738	-874
Gehandicaptensport	1.849	-185	1.664	-100	1.564	-100	0	0	0
Verantwoord sporten en bewegen	292	-15	277	-275	2	0	0	0	0
Sport en bewegen in de buurt	12.880	275	13.155	-7.626	5.529	-9.117	-2.119	-1.738	-874
Stimuleren van een veiliger sportklimaat	7.251	0	7.251	470	7.721	220	200	0	0
<i>Bekostiging</i>	3.000	0	3.000	0	3.000	0	0	0	0
Compensatie van betaalde energiebelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Energiebesparing en duurzame energie	3.000	0	3.000	0	3.000	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	0	0	0	940	940	175	0	0	0
Sport en bewegen in de buurt	0	0	0	940	940	175	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	47.755	0	47.755	-47.679	76	0	0	0	0
Sport en bewegen in de buurt	47.755	0	47.755	-47.679	76	0	0	0	0
Energiebesparing en duurzame energie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	6.487	0	6.487	-6.399	88	0	0	0	0
Energiebesparing en verduurzaming	6.487	0	6.487	-6.399	88	0	0	0	0
2. Uitblinken in sport	38.343	0	38.343	3.400	41.743	2.500	2.500	0	0
<i>Subsidies</i>	27.748	0	27.748	3.350	31.098	2.450	2.450	-50	-50
Topsportevenementen	7.231	0	7.231	2.200	9.431	2.500	2.500	0	0
Topsportprogramma's	19.016	0	19.016	1.150	20.166	-70	-95	-50	-50
Dopingbestrijding	1.501	0	1.501	0	1.501	20	45	0	0
<i>Inkomstenoverdrachten</i>	10.415	0	10.415	0	10.415	0	0	0	0
Stipendiumregeling	10.415	0	10.415	0	10.415	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	180	0	180	50	230	50	50	50	50
Dopingbestrijding	180	0	180	50	230	50	50	50	50
3. Borgen van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling	8.847	-75	8.772	-670	8.102	-500	-500	-500	-500
<i>Subsidies</i>	8.479	0	8.479	-670	7.809	-500	-500	-500	-500
Kennis als fundament	8.479	0	8.479	-670	7.809	-500	-500	-500	-500

<i>Opdrachten</i>	306	-75	231	0	231	0	0	0	0
Kennis als fundament	306	-75	231	0	231	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	62	0	62	0	62	0	0	0	0
Overig	62	0	62	0	62	0	0	0	0
Ontvangsten	740	0	740	0	740	0	0	0	0
Overig	740	0	740	0	740	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

1. Passend sport- en beweegaanbod

Subsidies

Sport en bewegen in de buurt

Voor de uitvoering van de sportimpuls door ZonMw is € 6,1 miljoen overgeheveld van artikel 6 Sport en bewegen naar artikel 4 Zorgbreed beleid. Verder is als gevolg van interne herschikkingen is € 1,5 miljoen overgeheveld binnen de instrumenten van artikel 6.

Bijdragen aan medeoverheden

Sport en bewegen in de buurt

Voor 2017 hebben 373 gemeenten een aanvraag ingediend voor de Brede impuls combinatiefuncties (Buurtsportcoaches). Gemeenten willen hiermee 2.888 fte realiseren in 2017. VWS en OCW dragen hiertoe gezamenlijk 40% bij en de gemeenten dragen zorg voor de organisatie van 60% cofinanciering. Voor 2017 heeft VWS een bedrag van € 47,7 miljoen overgeboekt naar het Gemeentefonds.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Energiebesparing en verduurzaming

Voor de bijdrage aan RVO voor het uitvoeren van de regeling energiebesparende maatregelen en duurzame energie in de sport is het budget overgeboekt naar het ministerie van Economische Zaken (€ 6,4 miljoen).

Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp- begroting	Mutaties via NvW en amende- menten	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e supple- toire begroting	Stand 1e supple- toire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	273.515	0	273.515	9.935	283.450	10.497	8.990	8.501	8.147
Uitgaven	273.515	0	273.515	10.135	283.650	10.497	8.990	8.501	8.147
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,2%								
1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II	21.127	0	21.127	2.354	23.481	3.520	2.720	2.720	2.720
<i>Subsidies</i>	20.300	0	20.300	2.354	22.654	1.600	1.600	1.600	1.600
Nationaal Comité 4 en 5 mei	4.837	0	4.837	0	4.837	0	0	0	0
Nationale herinneringscentra	1.791	0	1.791	0	1.791	0	0	0	0
Zorg- en dienstverlening	7.745	0	7.745	0	7.745	0	0	0	0
Collectieve erkenning Indisch Nederland	0	0	0	500	500	1.300	1.300	1.300	1.300
Verhuizing uitbreiding Indisch Herinneringscentrum	0	0	0	500	500	300	300	300	300
Namenmonument	0	0	0	1.500	1.500	0	0	0	0
Overig	5.927	0	5.927	-146	5.781	0	0	0	0
<i>Bekostiging</i>	400	0	400	0	400	0	0	0	0
Overig	400	0	400	0	400	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	403	0	403	0	403	0	0	0	0
Overig	403	0	403	0	403	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	24	0	24	0	24	1.920	1.120	1.120	1.120
Nationaal Holocaust Museum	0	0	0	0	0	1.120	1.120	1.120	1.120
Overig	24	0	24	0	24	800	0	0	0
			0						
2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II	252.388	0	252.388	7.781	260.169	6.977	6.270	5.781	5.427
<i>Inkomensoverdrachten</i>	239.213	0	239.213	7.781	246.994	6.977	6.270	5.781	5.427
Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen	239.213	0	239.213	7.781	246.994	6.977	6.270	5.781	5.427
Backpay	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	13.175	0	13.175	0	13.175	0	0	0	0
SVB	10.292	0	10.292	0	10.292	0	0	0	0
PUR	2.299	0	2.299	0	2.299	0	0	0	0
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	584	0	584	0	584	0	0	0	0
Ontvangsten	901	0	901	0	901	0	0	0	0
Overig	901	0	901	0	901	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II

Subsidies

Collectieve Erkenning Indisch Nederland en het Indisch Herinneringscentrum

Na de individuele 'backpay' wordt invulling gegeven aan de collectieve erkenning van het onrecht aangedaan aan Indisch Nederland. Hiermee wordt de toezegging aan Tweede Kamer gestand gedaan en wordt het sluitstuk geleverd van de erkenning van het leed van Indisch Nederland. Het gaat om structureel € 1,1 miljoen vanaf 2022.

Namenmonument

Betreft een bijdrage aan het Auschwitz Comité voor het oprichten van een Namenmonument.

2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II

Inkomensoverdrachten

Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen

De kosten voor de uitkeringen aan oorlogsgetroffenen en pensioenen voor verzetsdeelnemers vallen vanaf 2017 hoger uit (€ 7,8 miljoen). Dit is onder andere het gevolg van een verschil in de wijze van indexeren van de uitkomsten en de wijze van indexeren van het budget voor de uitkeringen.; Dit verschil wordt nu opgelost. Daarnaast leidt de wijziging van de rendementsheffing op vermogen in de belastingwetgeving tot hogere kosten. Het gaat in totaal in 2017 om een bedrag van.

Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	4.448.121	0	4.448.121	234.471	4.682.592	12.482	55.869	97.627	296.071
Uitgaven	4.448.121	0	4.448.121	234.471	4.682.592	12.482	55.869	97.627	296.071
Waarvan juridisch verplicht	100%								
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>4.448.121</i>	<i>0</i>	<i>4.448.121</i>	<i>234.471</i>	<i>4.682.592</i>	<i>12.482</i>	<i>55.869</i>	<i>97.627</i>	<i>296.071</i>
1. Zorgtoeslag	4.405.980	0	4.405.980	237.313	4.643.293	12.482	55.869	97.627	296.071
2. Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)	3.842	0	3.842	-2.842	1.000	0	0	0	0
3. Tegemoetkoming specifieke zorgkosten	38.299	0	38.299	0	38.299	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

Inkomensoverdrachten

1. Zorgtoeslag

De uitgavenraming 2017 van de zorgtoeslag is op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) bijgesteld (€ 237,3 miljoen).

2. Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)

Op basis van zorggegevens is ruimte ontstaan op het budget voor uitbetalingen van de tegemoetkomingen voor de Wtcg (€ 2,8 miljoen).

4. De niet-beleidsartikelen

Artikel 9 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 9 Algemeen.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	28.185	0	28.185	1.875	30.060	2.630	-500	-500	-500
Uitgaven	28.185	0	28.185	1.875	30.060	2.630	-500	-500	-500
1. Internationale samenwerking	5.127	0	5.127	-215	4.912	-500	-500	-500	-500
<i>Opdrachten</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>	5.127	0	5.127	-794	4.333	-500	-500	-500	-500
World Health Organization	3.868	0	3.868	-579	3.289	0	0	0	0
Overig	1.259	0	1.259	-215	1.044	-500	-500	-500	-500
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	0	0	0	579	579	0	0	0	0
Overig	0	0	0	579	579	0	0	0	0
3. Eigenaarsbijdrage RIVM	18.058	0	18.058	2.090	20.148	3.130	0	0	0
<i>Bekostiging</i>	18.058	0	18.058	2.090	20.148	3.130	0	0	0
Eigenaarsbijdrage RIVM	18.058	0	18.058	2.090	20.148	3.130	0	0	0
4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0
<i>Garanties</i>	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0
Overig	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	3.400	3.400	0	0	0	0
Overig	0	0	0	3.400	3.400	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

Ontvangsten

Overig

Conform reguliere systematiek wordt een deel van het positieve resultaat van de NZa aan het ministerie van VWS terugbetaald (€ 3,4 miljoen).

Artikel 10 Apparaatsuitgaven

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 10 Apparaatsuitgaven.

Apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	259.117	0	259.117	45.389	304.506	14.580	8.252	7.958	7.351
Uitgaven	259.159	0	259.159	45.389	304.548	14.580	8.252	7.958	7.351
- Personele uitgaven	201.812	0	201.812	15.828	217.640	4.669	2.007	2.871	2.217
<i>waarvan eigen personeel</i>	193.590	0	193.590	3.455	197.045	3.040	1.156	2.124	1.580
<i>waarvan externe inhuur</i>	5.813	0	5.813	11.404	17.217	658	0	0	0
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	2.409	0	2.409	969	3.378	971	851	747	637
- Materiële uitgaven	57.347	0	57.347	29.561	86.908	9.911	6.245	5.087	5.134
<i>waarvan ICT</i>	5.712	0	5.712	2.246	7.958	1.350	0	0	0
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	27.769	0	27.769	2.632	30.401	220	85	65	65
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	23.866	0	23.866	24.683	48.549	8.341	6.160	5.022	5.069
Ontvangsten	6.731	0	6.731	18.606	25.337	0	0	0	0
Overig	6.731	0	6.731	18.606	25.337	0	0	0	0

Nadere uitsplitsing apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Totaal apparaatsuitgaven Ministerie van VWS	259.159	0	259.159	45.389	304.548	14.580	8.252	7.958	7.351
Personele uitgaven kerndepartement	123.458	0	123.458	13.114	136.572	2.859	410	1.587	1.120
<i>waarvan eigen personeel</i>	116.674	0	116.674	5.558	122.232	1.380	-441	840	483
<i>waarvan externe inhuur</i>	5.104	0	5.104	6.417	11.521	508	0	0	0
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	1.680	0	1.680	1.139	2.819	971	851	747	637
Materiële uitgaven kerndepartement	38.188	0	38.188	20.366	58.554	8.839	5.673	4.577	4.687
<i>waarvan ICT</i>	2.348	0	2.348	1.766	4.114	1.000	0	0	0
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	23.298	0	23.298	1.974	25.272	135	0	0	0
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	12.542	0	12.542	16.626	29.168	7.704	5.673	4.577	4.687
Personele uitgaven inspecties	64.639	0	64.639	-346	64.293	0	0	0	0
<i>waarvan eigen personeel</i>	63.397	0	63.397	-4.263	59.134	0	0	0	0
<i>waarvan externe inhuur</i>	513	0	513	4.087	4.600	0	0	0	0
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	729	0	729	-170	559	0	0	0	0
Materiële uitgaven inspecties	15.516	0	15.516	2.006	17.522	325	325	325	325
<i>waarvan ICT</i>	2.961	0	2.961	389	3.350	0	0	0	0
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	4.260	0	4.260	440	4.700	0	0	0	0
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	8.295	0	8.295	1.177	9.472	325	325	325	325

Personele uitgaven SCP en raden	13.715	0	13.715	3.060	16.775	1.810	1.597	1.284	1.097
<i>waarvan eigen personeel</i>	13.519	0	13.519	2.160	15.679	1.660	1.597	1.284	1.097
<i>waarvan externe inhuur</i>	196	0	196	900	1.096	150	0	0	0
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Materiële uitgaven SCP en raden	3.643	0	3.643	7.189	10.832	747	247	185	122
<i>waarvan ICT</i>	403	0	403	91	494	350	0	0	0
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	211	0	211	218	429	85	85	65	65
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	3.029	0	3.029	6.880	9.909	312	162	120	57

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting 2017

1. Personele uitgaven kerndepartement

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van circa € 13,1 miljoen plaatsgevonden op de personele uitgaven van het kerndepartement. Hiervan heeft € 3 miljoen betrekking op de Projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (Pd Alt). Hier tegenover staan ook ontvangsten op de begroting. Een andere grote mutatie betreft het technisch omboeken van beschikbare middelen (€ 2 miljoen) van de materiële uitgaven van het kerndepartement naar de personele uitgaven van het departement.

Andere grote mutaties betreffen:

- Incidentele doorloop van uitgaven van 2016 (€ 2,3 miljoen) ten behoeve van de migratie van het Filenet programma van het kerndepartement.
- Overboeking van middelen (€ 0,9 miljoen) van andere departementen voor uitvoeringskosten van de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I).
- Extra middelen (€ 0,7 miljoen) voor de uitvoering van de Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ).
- Meerkosten door wisselkoerseffecten ten aanzien van uitgaven van het Zorgverzekeringskantoor op Caribisch Nederland (€ 0,8 miljoen).

2. Materiële uitgaven kerndepartement

De materiële uitgaven van het kerndepartement hebben bij de eerste suppletoire begroting per saldo een mutatie van € 20,4 miljoen. Hiervan heeft € 10,6 miljoen betrekking op Intravacc als onderdeel van de Projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (Pd Alt). Hier staan grotendeels ontvangsten tegenover.

Daarnaast heeft € 6,9 miljoen een technische oorzaak. Er zijn extra middelen beschikbaar gekomen voor uitvoering van verder informateringsbeleid in de zorg. Deze middelen worden nu verantwoord op artikel 10, maar zullen op een later moment naar artikel 4 worden overgeheveld. In de begroting 2018 zullen de middelen correct zijn verwerkt.

Verder leiden terugontvangsten van het Rijksvastgoedbedrijf tot een incidentele stijging van de beschikbare budgetten (€ 0,7 miljoen).

3. Personele en materiële uitgaven inspecties

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van circa - € 0,3 miljoen plaatsgevonden op de personele uitgaven. Het budget voor materiële uitgaven is met € 2 miljoen bijgesteld. Bij de inspecties hebben zich met name technische mutaties voorgedaan tussen de verschillende instrumenten. Daarnaast zijn meerontvangsten gededalderd ten behoeve van de personele uitgaven. Ook zijn structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor de Academische Werkplaats Toezicht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) (€ 0,3 miljoen).

4. Personele en materiële uitgaven SCP en raden

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van circa € 3 miljoen plaatsgevonden op de personele uitgaven voor de SCP en de raden. Het budget voor materiële uitgaven is met € 7,2 miljoen bijgesteld. Voor het SCP worden structureel extra middelen beschikbaar gesteld door middel van herprioritering binnen de bestaande onderzoeksbudgetten.

Hierdoor is de onafhankelijkheid en continuïteit van het SCP beter geborgd. Daarnaast zijn er extra middelen voor aanvullende opdrachten vanuit verschillende departementen.

Verder staat vanaf 2017 de in 2016 opgerichte Nederlandse Sportraad op het centrale apparaatsartikel (€ 0,5 miljoen). Het SCP heeft daarnaast extra ontvangsten, welke worden gedesaldeerd (€ 2,8 miljoen), en overboekingen van andere departementen om zo conform afspraken de onafhankelijkheid en continuïteit van het SCP beter te borgen (€ 1 miljoen).

Volgend uit implementatie van een Europese verordening (verordening 536/2014) volgt een personele intensivering voor de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO) (€ 0,4 miljoen 2017 tot € 1,1 miljoen structureel).

Ontvangsten

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van circa € 18,6 miljoen plaatsgevonden op de ontvangsten van het centrale apparaatsartikel. Bij het jaarverslag over 2016 is gebleken dat het eigen vermogen van het aCBG hoger blijkt dan toegestaan conform de regeling agentschappen. Dit is gecorrigeerd door een afroaming van het eigen vermogen (€ 5,8 miljoen). Daarnaast zijn er ontvangsten voor de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (Pd ALt) (€ 8,7 miljoen). Verder zijn er nog diverse ontvangsten, onder andere voor het SCP, welke worden gedesaldeerd naar de uitgavenkant van de begroting.

Artikel 11 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 11 Nominaal en onvoorzien.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2018	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021
Verplichtingen	-33.462	0	-33.462	59.746	26.284	46.052	51.292	50.050	49.289
Uitgaven	-33.446	0	-33.446	59.746	26.300	46.052	51.292	50.050	49.289
1. Loonbijstelling	0	0	0	49.739	49.739	47.808	47.857	46.753	46.204
2. Prijsbijstelling	1.629	0	1.629	8.557	10.186	5.444	9.135	8.997	8.935
3. Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Taakstelling	-35.075	0	-35.075	1.450	-33.625	-7.200	-5.700	-5.700	-5.850
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

Uitgaven

1. Loonbijstelling

Deze mutatie betreft de toevoeging van de loonbijstelling tranche 2017 (€ 49,7 miljoen).

2. Prijsbijstelling

Deze mutatie betreft de toevoeging van de prijsbijstelling tranche 2017 (€ 8,7 miljoen). Daarnaast is € 0,8 miljoen overgeheveld naar het Ministerie van Economische Zaken voor de extra bijdrage aan de NVWA conform de brief van 27 mei 2016 van de staatssecretaris van Economische Zaken (TK 33935, nr. 33). In deze brief is een meerjarige financiële dekking opgenomen met betrekking tot de extra bijdrage aan de NVWA. Voor 2017 wordt door VWS een extra bijdrage geleverd van € 3,8 miljoen. Via artikel 1 is de overige € 3 miljoen overgeheveld naar het ministerie van Economische Zaken.

3. Financieel Beeld Zorg

1. Inleiding

In de 1^e suppletoire begroting 2017 worden de budgettaire ontwikkelingen voor 2017-2021 vanaf de ontwerpbegroting 2017 toegelicht binnen de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet langdurige zorg (Wlz) en de begrotingsgefinancierde BKZ-uitgaven.

Deze paragraaf geeft een actueel beeld van de uitgaven onder het Budgettair Kader Zorg (BKZ). Naast de doorwerking van de voorlopige zorguitgaven 2016 (zoals gepresenteerd in het jaarverslag 2016, dat op 18 mei is verschenen), geeft deze paragraaf de bijstellingen weer die voortkomen uit in gang gezet beleid en onvermijdelijke knelpunten die worden voorzien voor 2017 en volgende jaren.

Dit deel van de 1^e suppletoire begroting 2017 bestaat uit de volgende paragrafen:

1. Inleiding
2. Ontwikkeling van het Budgettair Kader Zorg en de netto-BKZ-uitgaven
3. Ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en –ontvangsten
  - 3.1. Verticale ontwikkeling van de totale BKZ-uitgaven en –ontvangsten
  - 3.2. Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en –ontvangsten
  - 3.3. Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en –ontvangsten
  - 3.4. Verticale ontwikkeling begrotingsgefinancierde BKZ-uitgaven en –ontvangsten
4. Verdieping in de BKZ-sectoren
  - 4.1. Zorgverzekeringswet (Zvw)
  - 4.2. Wet langdurige zorg (Wlz)

Wijzigingen in de 1^e suppletoire begroting 2017

De 1^e suppletoire begroting 2017 heeft ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2016 de onderstaande verandering ondergaan:

- De bijstellingen van de geraamde zorguitgaven worden in plaats van incidenteel (2017) nu structureel (van 2017 tot en met 2021) gepresenteerd en toegelicht.

2. Ontwikkeling van het Budgettair Kader Zorg en de netto BKZ-uitgaven

Het BKZ legt aan het begin van de kabinetsperiode de genormeerde ontwikkeling van de collectieve zorguitgaven vast voor elk van de komende vier jaren. Gedurende de kabinetsperiode wordt het kader aangepast voor de jaarlijkse prijsstijging. Hiervoor wordt de CPB-raming van de prijsindex van de nationale bestedingen (pNB) gebruikt.

Het BKZ is bij de start van het kabinet Rutte-Asscher voor de periode 2013-2017 vastgesteld bij Startnota (TK 33400, nr. 18). Bij de start van dit kabinet zijn de uitgavenkaders herijkt en is de stand ontwerpbegroting 2013 (TK 33400-XVI, nr. 1 en 33400-XVI, nr. 2) als uitgangspunt genomen.

Na de Startnota zijn de uitgavenkaders opnieuw herijkt en is de stand ontwerpbegroting 2014 (TK 33750-XVI, nr. 1 en 33750-XVI, nr. 2) als uitgangspunt genomen.

Tabel 1 laat de ontwikkeling zien van het BKZ en de stand van de netto BKZ-uitgaven in de 1^e suppletoire begroting 2017.

Tabel 1 Ontwikkeling van het BKZ en de netto-BKZ-uitgaven 2017 (bedragen x € 1 miljoen)¹	
	2017
BKZ stand ontwerpbegroting 2017	69.951
Prijs nationale bestedingen (pNB)	604
Ijklijnmutaties	-39
Technische correctie EB Wmo	50
Bijstelling BKZ	615
BKZ stand 1^e suppletoire 2017	70.566
Netto-BKZ-uitgaven stand 1^e suppletoire 2017	68.855
Onderschrijding BKZ	-1.711

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

Het BKZ is ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2017 met circa € 0,6 miljard verhoogd, voornamelijk als gevolg van nominale ontwikkelingen (een opwaartse bijstelling van de prijs Nationale Bestedingen volgend uit het Centraal Economisch Plan van het CPB). Daarnaast is het BKZ verhoogd als gevolg van een technische correctie van de eigen bijdragen in de Wmo en hebben er enkele overhevelingen (zogenoemde ijklijnmutaties) plaatsgevonden van het BKZ naar de VWS-begroting (behorend tot het kader Rijksbegroting).

De actuele kaderonderschrijding bedraagt circa € 1,7 miljard. Hiervan is € 1,4 miljard reeds gemeld in de ontwerpbegroting 2017 (TK 34550 XVI, nr. 1 en 2). De toename van de onderschrijding ten opzichte van de ontwerpbegroting 2017 met circa € 0,3 miljard is het saldo van de opwaartse bijstelling van het kader met € 0,6 miljard en een toename van de netto BKZ-uitgaven met € 0,3 miljard.

In de paragrafen 3.2, 3.3 en 3.4 wordt de ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en -ontvangsten per financieringsbron verder toegelicht.

3. Ontwikkelingen van de BKZ-uitgaven en -ontvangsten

In deze paragraaf wordt vanaf de stand ontwerpbegroting 2017 de verticale ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en -ontvangsten per financieringsbron gepresenteerd. In paragraaf 3.1 is de verticale ontwikkeling van de totale BKZ-uitgaven en -ontvangsten op hoofdlijnen te zien. De verdieping per financieringsbron is opgenomen in de paragrafen 3.2 (Zvw), 3.3 (Wlz) en 3.4 (begrotingsgefinancierde BKZ-uitgaven) en per sector/deelsector in de verdiepingsparagraaf 4.

3.1. Verticale ontwikkeling van de totale BKZ-uitgaven en -ontvangsten

Tabel 2 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2017 de verticale ontwikkeling van de totale netto BKZ-uitgaven en -ontvangsten op hoofdlijnen zien.

Tabel 2 Verticale ontwikkeling van de totale BKZ-uitgaven en -ontvangsten 2017-2021 (bedragen x € 1 miljoen)					
	2017	2018	2019	2020	2021
Netto BKZ-uitgaven ontwerpbegroting 2017	68.543,7	71.251,7	74.018,4	77.337,6	81.147,5
Bijstellingen in de netto Zvw-uitgaven	-337,5	333,0	729,5	887,3	1.064,4
Bijstellingen in de netto Wlz-uitgaven	427,9	570,0	909,5	1.041,3	1.198,5
Bijstellingen in de netto begrotingsgefinancierde-BKZ-uitgaven	221,0	217,0	221,4	234,3	231,4
<i>Bijstellingen in de netto BKZ-uitgaven</i>	<i>311,4</i>	<i>1.119,9</i>	<i>1.860,4</i>	<i>2.162,9</i>	<i>2.494,2</i>
Netto BKZ-uitgaven stand 1^e suppletoire begroting 2017	68.855,1	72.371,6	75.878,9	79.500,6	83.641,7

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

Ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2017 nemen de geraamde netto BKZ-uitgaven in 2017 toe met € 311 miljoen. De stijging van de netto BKZ-uitgaven wordt veroorzaakt door de daling van de Zvw-uitgaven met € 338 miljoen, een stijging van de Wlz-uitgaven met € 428 miljoen en een stijging van de begrotingsgefinancierde-BKZ-uitgaven met € 221 miljoen.

In de paragrafen 3.2, 3.3 en 3.4 wordt de ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en -ontvangsten per financieringsbron verder toegelicht.

3.2. Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en –ontvangsten

Tabel 3 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2017 de verticale ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en –ontvangsten van de Zvw zien. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de verdiepingparagraaf 4.1.

Tabel 3 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten 2017-2021 (bedragen x € 1 miljoen)					
	2017	2018	2019	2020	2021
Bruto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2017	46.456,2	48.407,2	50.390,3	52.672,6	55.198,6
Autonoom	-174,6	474,4	927,6	1.112,9	1.295,3
Actualisering zorguitgaven (zie tabel 3A)	-134,8	-160,1	-160,1	-160,1	-160,1
Ophoging ELV-kader vanaf 2017	13,3	13,3	13,3	13,3	13,3
Nominale ontwikkeling	-8,1	666,2	1.119,4	1.304,7	1.487,1
Grensoverschrijdende zorg	-45,0	-45,0	-45,0	-45,0	-50,0
Beleidsmatig	-15,4	9,1	-9,8	-3,4	-6,0
Nominaal en onverdeeld Zvw	-105,3	-44,3	-70,0	-73,0	-73,0
Besparingsverlies werelddekking	45,0	45,0	45,0	45,0	50,0
Capaciteit opleidingen	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0
Flankerend beleid hoofdlijnenakkoorden	64,8	35,9	36,6	38,3	35,6
Overig beleidsmatige bijstellingen	-7,8	-15,4	-9,4	-1,7	-1,6
Technisch	-147,5	-147,5	-147,4	-144,8	-145,5
Correctie quasi Wlz indiceerbaren	-144,0	-144,0	-144,0	-144,0	-144,0
Overige technische bijstellingen	-3,5	-3,5	-3,4	-0,8	-1,5
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>-337,5</i>	<i>336,1</i>	<i>770,5</i>	<i>964,7</i>	<i>1.143,8</i>
Bruto Zvw-uitgaven stand 1^e suppletoire begroting 2017	46.118,7	48.743,2	51.160,8	53.637,3	56.342,4
Zvw-ontvangsten ontwerpbegroting 2017	3.187,1	3.350,0	3.509,2	3.665,1	3.859,6
Autonoom	0,0	3,1	41,0	77,4	79,4
Nominale ontwikkeling	0,0	3,1	41,0	77,4	79,4
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>0,0</i>	<i>3,1</i>	<i>41,0</i>	<i>77,4</i>	<i>79,4</i>
Zvw-ontvangsten stand 1^e suppletoire begroting 2017	3.187,1	3.353,1	3.550,2	3.742,5	3.939,0
Netto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2017	43.269,0	45.057,2	46.881,1	49.007,5	51.338,9
<i>Bijstellingen in de netto-Zvw-uitgaven</i>	<i>-337,5</i>	<i>333,0</i>	<i>729,5</i>	<i>887,3</i>	<i>1.064,4</i>
Netto Zvw-uitgaven stand 1^e suppletoire begroting 2017	42.931,5	45.390,1	47.610,6	49.894,8	52.403,3

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Uitgaven

Autonoom

Actualisering Zvw-uitgaven

Tabel 3A Actualisering Zvw-uitgaven 2017-2021 (bedragen x € 1 miljoen)					
	2017	2018	2019	2020	2021
Eerstelijnszorg	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5
Tweedelijnszorg	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7
Genees- en hulpmiddelen	-58,2	-58,2	-58,2	-58,2	-58,2
Ziekenvervoer	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Grensoverschrijdende zorg	-106,4	-131,7	-131,7	-131,7	-131,7
Stand 1^e suppletoire begroting 2017	-134,8	-160,1	-160,1	-160,1	-160,1

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

In tabel 3A is het onderdeel 'Actualisering Zvw-uitgaven' uit tabel 3 uitgesplitst. De actualisering van de zorguitgaven vindt plaats op basis van voorlopige realisatiegegevens over 2016 van het Zorginstituut en de NZa.

In het verdiepingshoofdstuk wordt de actualisering van de Zvw-uitgaven per sector/deelsector verder toegelicht.

Ophoging ELV-kader vanaf 2017

Deze mutatie betreft de structurele doorwerking van de ophoging van het budget voor eerstelijns verblijf in verband met de groei van het beroep hierop in 2016.

Nominale ontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Grensoverschrijdende zorg

Er is ruimte in het kader voor de uitgaven aan grensoverschrijdende zorg. Dit is deels ingezet om het besparingsverlies bij de werelddekking te dekken.

Beleidsmatig

Nominaal en onverdeeld Zvw

Een deel van de gereserveerde middelen op de post Nominaal en onverdeeld Zvw blijkt niet nodig te zijn en valt daarom vrij. Het gaat om niet-toegedeelde middelen voor nominale bijstellingen en niet-benodigde groei-ruimte Zvw, alsmede het restant van eerder gereserveerde middelen voor migratieproblematiek. Specifiek voor 2017 gaat het daarnaast om middelen voor voorwaardelijke toelating die naar verwachting niet worden uitgeput.

Besparingsverlies werelddekking

Het kabinet heeft eerder besloten om de maatregel afschaffen werelddekking niet door te voeren, omdat de onderliggende wet na behandeling in de Tweede Kamer afgelopen zomer complex en onuitvoerbaar zou worden. Het bijbehorende besparingsverlies wordt gedekt door de beschikbare ruimte binnen het kader grensoverschrijdende zorg.

Capaciteit opleidingen

In de afgelopen jaren zijn weinig nieuwe aanvragen gedaan voor (tijdelijke) financiering van nieuwe opleidingen in een experimentele fase. Ook zijn geen signalen ontvangen dat in de komende jaren wel aanvragen gedaan zullen worden. De hierdoor ontstane ruimte is ingezet voor de arbeidsmarktagenda.

Flankerend beleid hoofdlijnenakkoorden

Het kabinet is voornemens om voor 2018 hoofdlijnenakkoorden te sluiten met de sectoren medisch-specialistische zorg, geestelijke gezondheidszorg, huisartsenzorg/multidisciplinaire zorgverlening, paramedische zorg en wijkverpleging. Om deze akkoorden tot stand te brengen heeft het kabinet in 2017 € 65 miljoen vrijgemaakt voor een aantal gerichte intensiveringen, zoals het versterken van het eerstelijns verblijf.

Technisch

Correctie quasi Wlz indiceerbaren

Bij de hervorming van de langdurige zorg per 1 januari 2015 zijn de middelen van de AWBZ verdeeld over de Wlz, Wmo, Jeugdwet en Zvw. Bij deze verdeling is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de circa 500.000 cliënten met een extramurale indicatie toch een Wlz-profiel heeft en alsnog zorg via de Wlz ontvangt (de zogenaamde quasi Wlz indiceerbaren). Het gaat om circa 12.000 cliënten waarvan teveel middelen zijn toegedeeld aan de Zvw. Deze startstreepcorrectie wordt vanaf 2017 verwerkt in de beschikbare kaders Zvw en Wlz. De correctie voor het gemeentelijke domein is reeds verwerkt.

Ontvangsten

Autonoom

Nominale ontwikkeling

De raming van de ontvangsten Zvw is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

3.3. Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en –ontvangsten

Tabel 4 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2017 de verticale ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en –ontvangsten van de Wlz zien. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de verdiepingsparagraaf 4.2.

Tabel 4 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten 2017-2021 (bedragen x € 1 miljoen)					
	2017	2018	2019	2020	2021
Bruto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2017	20.024,0	21.048,9	21.998,6	23.252,6	24.719,4
Autonoom	134,9	354,9	705,3	871,4	1.065,7
Actualisering zorguitgaven (zie tabel 4A)	59,8	3,7	3,7	3,7	3,7
Uitvoeringsproblematiek Wlz-recht volledig pakket	176,0	242,0	259,0	276,0	293,0
Nominale ontwikkeling	31,1	241,6	575,3	724,5	902,7
Loon- en prijsbijstelling 2017 Wmo en Jeugdwet	-132,1	-132,4	-132,6	-132,7	-133,7
Beleidsmatig	187,4	109,7	129,7	129,7	129,7
Nominaal en onverdeeld Wlz	-14,1	-10,3	-10,3	-10,3	-10,3
Kwaliteitskader verpleeghuiscare (incidenteel)	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kwaliteitskader verpleeghuiscare (structureel)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Arbeidsmarktagenda	5,0	20,0	40,0	40,0	40,0
Overige beleidsmatige bijstellingen	-3,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Technisch	148,3	167,8	158,8	154,3	154,3
Correctie quasi Wlz indiceerbaren	144,0	144,0	144,0	144,0	144,0
Overige technische bijstellingen	4,3	23,8	14,8	10,3	10,3
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>470,6</i>	<i>632,4</i>	<i>993,8</i>	<i>1.155,4</i>	<i>1.349,7</i>
Bruto Wlz-uitgaven stand 1^e suppletore begroting 2017	20.494,6	21.681,3	22.992,4	24.408,0	26.069,1
Wlz-ontvangsten ontwerpbegroting 2017	1.815,3	1.833,7	1.870,6	1.915,1	1.959,6
Autonoom	56,8	76,5	98,4	128,2	165,3
Actualisering ontvangsten	56,8	56,8	56,8	56,8	56,8
Nominale ontwikkeling	0,0	19,7	41,6	71,4	108,5
Beleidsmatig	-14,1	-14,1	-14,1	-14,1	-14,1
Derving EB vanwege overheveling ELV naar Zvw	-9,6	-9,6	-9,6	-9,6	-9,6
Derving EB vanwege verlaging EB bij MPT	-4,5	-4,5	-4,5	-4,5	-4,5
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>42,7</i>	<i>62,4</i>	<i>84,3</i>	<i>114,1</i>	<i>151,2</i>
Wlz-ontvangsten stand 1^e suppletore begroting 2017	1.858,0	1.896,1	1.955,0	2.029,3	2.110,9
Netto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2017	18.208,7	19.215,2	20.127,9	21.337,5	22.759,8
<i>Bijstellingen in de netto-Wlz-uitgaven</i>	<i>427,9</i>	<i>570,0</i>	<i>909,5</i>	<i>1.041,3</i>	<i>1.198,5</i>
Netto Wlz-uitgaven stand 1^e suppletore begroting 2017	18.636,6	19.785,2	21.037,5	22.378,8	23.958,3

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Uitgaven

Autonoom

Actualisering Wlz-uitgaven

Tabel 4A Actualisering Wlz-uitgaven 2017-2021 (bedragen x € 1 miljoen)					
	2017	2018	2019	2020	2021
Binnen contracteerruimte	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ouderenzorg	-79,0	-79,0	-79,0	-79,0	-79,0
Gehandicaptenzorg	31,2	31,2	31,2	31,2	31,2
Langdurige ggz	-55,4	-55,4	-55,4	-55,4	-55,4
Volledig pakket thuis	59,3	59,3	59,3	59,3	59,3
Extramurale zorg	-135,3	-135,3	-135,3	-135,3	-135,3
Overig binnen contracteerruimte	179,3	179,3	179,3	179,3	179,3
Buiten contracteerruimte	59,8	3,7	3,7	3,7	3,7
Kapitaallasten	50,0				
Beheerskosten	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
Overige buiten contracteerruimte	14,6	8,5	8,5	8,5	8,5
Stand 1^e suppletoire begroting 2017	59,8	3,7	3,7	3,7	3,7

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

In tabel 4A is het onderdeel 'Actualisering Wlz-uitgaven' uit tabel 4 uitgesplitst. De actualisering van de zorguitgaven vindt plaats op basis van voorlopige realisatiegegevens over 2016 van het Zorginstituut en de NZa. De totale uitgaven binnen de contracteerruimte wijzigen niet; wel is er sprake van technische verschuivingen tussen sectoren binnen de contracteerruimte.

In het verdiepingshoofdstuk wordt de actualisering van de Wlz-uitgaven per sector/deelsector verder toegelicht.

Uitvoeringsproblematiek Wlz-recht volledig pakket

Een aantal cliënten in de Wlz heeft nog een indicatie zonder dagbesteding en vervoer en huishoudelijke hulp. Daarnaast kunnen de circa 10.000 Wlz-indiceerbare die voor onbepaalde tijd toegang hebben gekregen tot de Wlz aanspraak maken op een volledig ZZP. Een groot deel van hen kan op basis van het zorgprofiel meer zorg aanvragen dan zij op grond van hun extramurale indicatie hadden. De kosten voor deze extra zorg - door zowel bestaande als nieuwe cliënten - belasten het beschikbare kader voor de Wlz.

Nominale ontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Loon- en prijsbijstelling 2017 Wmo en Jeugdwet

Dit betreft de toedeling van de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling voor de Wmo en Jeugdwet.

Beleidsmatig

Nominaal en onverdeeld Wlz

Dit betreft de vrijval van middelen op de post nominaal en onverdeeld Wlz.

Kwaliteitskader verpleeghuiszorg (incidenteel)

In de brief van 13 januari 2017 heeft het kabinet incidenteel € 100 miljoen beschikbaar gesteld voor de verpleeghuislocaties waar verbetering van kwaliteit het hardste nodig is.

Kwaliteitskader verpleeghuiszorg (structureel)

In aanvulling op de incidentele regeling, heeft het kabinet besloten om daarnaast vanaf 2017 structureel

€ 100 miljoen beschikbaar te maken voor de verbetering van de kwaliteit in de verpleeghuizen op basis van het nieuwe kwaliteitkader verpleeghuiszorg.

Arbeidsmarktagenda

Om tegemoet te komen aan de toegenomen vraag naar verpleeghuismedewerkers als gevolg van het kwaliteitkader verpleeghuiszorg, worden door het kabinet middelen beschikbaar gesteld om extra mensen op te leiden en om medewerkers om- of bij te scholen. Tevens wordt dekking geleverd voor enkele uitvoeringskosten die samenhangen met het kwaliteitkader.

Technisch

Correctie quasi Wlz indiceerbaren

Bij de hervorming van de langdurige zorg per 1 januari 2015 zijn de middelen van de AWBZ verdeeld over de Wlz, Wmo, Jeugdwet en Zvw. Bij deze verdeling is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de circa 500.000 cliënten met een extramurale indicatie toch een Wlz-profiel heeft en alsnog zorg via de Wlz ontvangt (de zogenaamde quasi Wlz indiceerbaren). Het gaat om circa 12.000 cliënten waarvan teveel middelen zijn toegedeeld aan de Zvw. Deze startstreepcorrectie wordt vanaf 2017 verwerkt in de beschikbare kaders Zvw en Wlz. De correctie voor het gemeentelijke domein is reeds verwerkt.

Ontvangsten

Autonoom

Actualisering ontvangsten

De hogere ontvangsten in 2016 zijn structureel van aard en in lijn met het toegenomen zorggebruik in de Wlz, gecorrigeerd voor de verschillende leveringsvormen (intra- en extramurale zorg) waar een cliënt uit kan kiezen.

Nominale ontwikkeling

De raming van de ontvangsten Wlz is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Beleidsmatig

Derving EB vanwege overheveling ELV naar Zvw

Er is sprake van een lagere opbrengst van eigen bijdragen in de Wlz vanwege de overheveling van eerstelijns verblijf naar de Zvw.

Derving EB vanwege verlaging EB bij MPT

Er is sprake van een lagere opbrengst van eigen bijdragen in de Wlz vanwege verlaging van de eigen bijdragen voor personen die gebruik maken van een MPT.

3.4. Verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde BKZ-uitgaven en –ontvangsten

Tabel 5 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2017 de verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde BKZ-uitgaven en –ontvangsten zien.

Tabel 5 Verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde-BKZ-uitgaven en -ontvangsten 2017-2021 (bedragen x € 1 miljoen)					
	2017	2018	2019	2020	2021
Bruto begrotingsgefinancierde-BKZ-uitgaven ontwerpbegroting 2017	7.066,0	6.979,3	7.009,4	6.992,7	7.048,8
Autonoom	134,3	135,1	139,7	137,1	133,5
Nominale ontwikkeling	2,2	2,7	7,1	4,4	-0,2
Loon- en prijsbijstelling Wmo en Jeugdwet	132,1	132,4	132,6	132,7	133,7
Beleidsmatig	79,2	81,9	81,7	97,2	97,8
Financiële compensatie via de eigen bijdragen Wmo 2015	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Uitnamecorrectie herinstromers	0,0	0,0	0,0	18,0	18,0
Uitnamecorrectie herinstromers	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Compensatie eigen bijdragen gemeenten	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overheveling subsidieregeling overgang integrale tarieven	2,7	2,7	2,6	0,0	0,7
Subsidie NIPT	-6,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ruimte prijsbijstelling 2017 overig begrotingsgefinancierd BKZ	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Overige beleidsmatige bijstellingen	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Technisch	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Correctie uitname HH Wlz-cliënten	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>221,0</i>	<i>217,0</i>	<i>221,4</i>	<i>234,3</i>	<i>231,4</i>
Bruto begrotingsgefinancierde-BKZ-uitgaven stand 1^e suppletoire begroting 2017	7.287,0	7.196,3	7.230,8	7.227,0	7.280,1
Netto begrotingsgefinancierde-BKZ-uitgaven stand 1^e suppletoire begroting 2017	7.287,0	7.196,3	7.230,8	7.227,0	7.280,1

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

De netto begrotingsgefinancierde-BKZ-uitgaven nemen ten opzichte van ontwerpbegroting 2017 in 2017 toe met circa € 0,2 miljard.

Uitgaven

Autonoom

Nominale ontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Loon- en prijsbijstelling 2017 Wmo en Jeugdwet

Het budget voor de Wmo en Jeugdwet is verhoogd ter compensatie van de ontwikkeling van de loonkosten en prijzen in 2017.

Beleidsmatig

Financiële compensatie via de eigen bijdragen Wmo 2015

Het kabinet heeft in het najaar van 2016 besloten om meerpersoonshuishoudens waarbij één van de partners chronisch ziek is, en daardoor niet kan werken, financieel tegemoet te komen. Veel van deze eenverdienerhuishoudens maken gebruik van Wmo-ondersteuning en betalen hiervoor een eigen bijdrage. Het kabinet heeft daarom ervoor gekozen de landelijk vastgelegde maximale waarden van de parameters binnen de eigen bijdragesystematiek van de Wmo 2015, die jaarlijks door VWS worden gepubliceerd, per 2017 in het voordeel van cliënten aan te passen. Gemeenten worden voor de derving van deze inkomsten gecompenseerd.

Uitnamecorrectie herinstromers

Bij het doorrekenen van de financiële effecten van de zogenoemde 'startstreepdiscussie' heeft voor de groep herinstromers Wlz een te grote uitnamecorrectie op het gemeentefonds plaatsgevonden. Dit wordt hiermee gecorrigeerd. Voor de jaren 2017 tot en met 2019 wordt een bedrag van € 18 miljoen gereserveerd in verband met een gezamenlijke verkenning naar de mogelijkheden van een transformatiefonds en de voeding van een dergelijk fonds. Zie voor een nadere toelichting de meicirculaire van het gemeentefonds.

Overheveling subsidieregeling overgang integrale tarieven

Eerder zijn voor de subsidieregelingen in 2015 en 2016 voor overstap van medisch specialisten naar loondienst middelen overgeheveld vanuit het MSZ-kader naar het begrotingsgefinancierd BKZ. De subsidies worden immers vanaf de begroting betaald (80% bij verlening, 20% na enkele jaren bij vaststelling). Ook in de periode 2017-2019 blijft die faciliteit bestaan om voor een beperkt aantal specialisten alsnog zo'n overstap mogelijk te maken.

Subsidie NIPT

De subsidieregeling voor de NIPT als eerste test is per 1 april 2017 in werking getreden. Door de vertraging van 3 maanden zullen er in 2017 minder NIP-testen worden uitgevoerd dan waar oorspronkelijk rekening mee is gehouden.

Ruimte prijsbijstelling 2017 overig begrotingsgefinancierde BKZ.

Dit betreft de vrijval van de niet-ingezette prijsbijstelling tranche 2017 op het overig begrotingsgefinancierde BKZ.

Technisch

Correctie uitname huishoudelijke hulp Wlz-cliënten

In het bestuurlijk overleg tussen de VNG en VWS op 24 november 2016 is overeengekomen dat de huishoudelijke verzorging voor nieuwe Wlz-cliënten met een MPT per 1 januari 2017 de verantwoordelijkheid is van de Wlz-uitvoerders. Voor bestaande cliënten geldt bij de overgang naar de Wlz dat continuïteit van zorg, waar huishoudelijke verzorging onderdeel van is, noodzakelijk is. Er is daarom overeengekomen om voor bestaande cliënten een vast overdrachtsmoment te hanteren, te weten 1 april 2017. Gemeenten zullen voor deze uitloop financieel worden gecompenseerd met een bedrag van € 7,5 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op ¼ deel van het bedrag van € 30 miljoen dat vorig jaar uit het gemeentefonds is uitgenomen

4. Verdieping in de BKZ-sectoren

In deze verdiepingsparagraaf wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen van de uitgaven onder het BKZ. Deze verdiepingsparagraaf is opgedeeld in de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz). De bijstellingen zijn per sector en deelsector weergegeven en toegelicht. Dit geeft een overzichtelijker en gedetailleerder beeld van de budgettaire ontwikkelingen binnen de afzonderlijke onderdelen van de zorg. De bijstellingen zijn weergegeven ten opzichte van de ontwerpbegroting 2017. De toelichtingen zijn onderverdeeld in verschillende categorieën: autonoom, beleidsmatig en technisch.

De bijstellingen op de begrotingsgefinancierde BKZ-uitgaven worden toegelicht bij de begrotingsartikelen.

4.1. Zorgverzekeringswet (Zvw)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen binnen de Zvw. In de onderstaande tabellen wordt het totaal van de bijstellingen tussen de ontwerpbegroting 2017 en de 1^e suppletoire begroting 2017 voor de Zvw per sector en deelsector weergegeven en toegelicht.

Tabel 6 Ontwikkeling van de Zvw-uitgaven per deelsector 2017-2021 (bedragen x € 1 miljoen)							
	Stand ontwerp-begroting	Bijstelling 1^e suppletoire begroting	Stand 1^e suppletoire begroting	Bijstelling			
	2017	2017	2017	2018	2019	2020	2021
Eerstelijnszorg	5.503,2	134,9	5.638,1	135,1	135,1	135,1	135,1
Huisartsenzorg	2.857,8	66,4	2.924,2	66,4	66,4	66,4	66,4
Multidisciplinaire zorgverlening	471,6	10,9	482,5	11,0	11,0	11,0	11,0
Tandheelkundige zorg	727,5	25,3	752,8	25,3	25,3	25,3	25,3
Paramedische zorg	723,8	23,5	747,3	23,6	23,6	23,6	23,6
Verloskundige zorg	226,0	15,5	241,5	15,5	15,5	15,5	15,5
Kraamzorg	319,7	-10,9	308,8	-10,9	-10,9	-10,9	-10,9
Zintuiglijk gehandicapten	176,9	4,1	181,0	4,1	4,1	4,1	4,1
Tweedelijnszorg	23.559,2	431,7	23.990,9	393,4	393,7	401,3	397,4
Medisch-specialistische zorg	21.335,6	324,2	21.659,8	315,9	316,2	319,7	315,8
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijns verblijf	976,7	68,0	1.044,7	38,0	38,0	38,0	38,0
Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg	663,1	4,7	667,8	4,8	4,8	8,8	8,8
Beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten academische zorg	52,9	1,4	54,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Beschikbaarheidsbijdragen overig medisch-specialistische zorg	89,1	1,3	90,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Overig curatieve zorg	441,8	32,0	473,9	32,0	32,0	32,0	32,0
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	3.807,9	57,7	3.865,6	57,8	57,9	57,9	57,9
Genees- en hulpmiddelen	6.445,7	-42,2	6.403,5	-43,8	-44,1	-44,2	-44,2
Geneesmiddelen	4.840,6	13,6	4.854,3	13,7	13,7	13,7	13,7
Hulpmiddelen	1.605,1	-55,9	1.549,2	-57,5	-57,7	-57,9	-57,9
Wijkverpleging	3.612,8	-87,8	3.525,0	-86,2	-84,9	-84,8	-84,8
Ziekenvervoer	710,2	6,7	716,9	6,7	6,7	6,7	6,7
Ambulancevervoer	591,8	10,1	601,8	10,1	10,0	10,0	10,0
Overige ziekenvervoer	118,5	-3,4	115,1	-3,4	-3,4	-3,4	-3,4
Opleidingen	1.293,5	5,9	1.299,3	5,4	4,2	3,9	3,8
Grensoverschrijdende zorg	775,7	-97,3	678,3	122,7	122,7	122,7	-122,7
Nominaal en onverdeeld	748,0	-747,0	1,0	-9,7	424,6	611,5	794,6

Bruto Zvw-uitgaven	46.456,2	-337,5	46.118,7	336,1	770,5	964,7	1.143,8
Eigen betalingen Zvw	3.187,1	0,0	3.187,1	3,1	41,0	77,4	79,4
Zvw-ontvangsten	3.187,1	0,0	3.187,1	3,1	41,0	77,4	79,4
Netto Zvw-uitgaven	43.269,0	-337,5	42.931,5	333,0	729,5	887,3	1.064,4

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Eerstelijnszorg (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>					
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
Huisartsenzorg	66,4	66,4	66,4	66,4	66,4
Multidisciplinaire zorgverlening	10,9	11,0	11,0	11,0	11,0
Tandheelkundige zorg	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6
Paramedische zorg	10,8	10,9	10,9	10,9	10,9
Verloskundige zorg	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Kraamzorg	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
Zintuiglijk gehandicapten	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
<i>Actualisering zorguitgaven</i>					
Tandheelkundige zorg	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7
Op basis van in maart 2017 ontvangen cijfers van het Zorginstituut blijkt in 2016 een overschrijding van circa € 17 miljoen van het beschikbare kader. Deze overschrijding wordt grotendeels veroorzaakt door een stijging van de preventieve mondzorg bij jeugdige verzekerden. Deze overschrijding wordt structureel verondersteld.					
Paramedische zorg	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
Op basis van in maart 2017 ontvangen cijfers van het Zorginstituut blijkt in 2016 een overschrijding van circa € 13 miljoen van het beschikbare kader. Dit is het saldo van bijstellingen op de verschillende deelsectoren. Met name de uitgaven aan logopedie en ergotherapie zijn gestegen. Fysiotherapie en oefentherapie zijn marginaal gestegen, dieetadvisering daarentegen is gedaald. Deze bijstellingen worden structureel verondersteld.					
Verloskundige zorg	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1
Op basis van in maart 2017 ontvangen cijfers van het Zorginstituut blijkt in 2016 sprake van een overschrijding van het beschikbare kader. Er is sprake van een stijging van het aantal geboorten in 2016 ten opzichte van 2015. Deze overschrijding wordt structureel verondersteld.					
Kraamzorg	-16,0	-16,0	-16,0	-16,0	-16,0
Op basis van in maart 2017 ontvangen cijfers van het Zorginstituut blijkt in 2016 sprake van een onderschrijding van het beschikbare kader. Deze onderschrijding wordt structureel verondersteld.					
Beleidsmatig					
Paramedische zorg					
Fysiotherapie	10,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Oefentherapie	-10,0	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0
<i>Technische correctie etalagebenen (claudicatio intermittens)</i>					
De aanspraak oefentherapie bij claudicatio intermittens (etalagebenen) bij perifeer arterieel vaatlijden in fase 2 is met ingang van 1 januari 2017 gewijzigd, waardoor aanspraak bestaat op 37 behandelingen gesuperviseerde oefentherapie verspreid over een jaar. Hierbij worden voor verzekerden van 18 jaar en ouder ook de eerste 20 behandelingen met deze gesuperviseerde oefentherapie ten laste van de Zvw vergoed. In de begroting 2017 zijn de extra beschikbaar gestelde middelen abusievelijk toegerekend aan de deelsector oefentherapie. In de praktijk zal het overgrote gedeelte van de oefentherapie bij claudicatio intermittens worden uitgevoerd door een fysiotherapeut en zal het merendeel van de geraamde uitgaven worden toegerekend aan de deelsector fysiotherapie.					

Kraamzorg					
<i>Subsidie overgang integrale geboortezorg</i>	-3,0	-3,0	-0,5	-1,0	-2,5
<i>Subsidie overgang integrale geboortezorg</i>	3,0	3,0	0,5	1,0	2,5
Dit betreft meeruitgaven door overgang van de huidige afzonderlijke bekostiging naar integrale bekostiging kraamzorg, verloskundige zorg en medisch specialistische zorg. Daarnaast gaat het om middelen voor het programma Zwangerschap en geboorte, gericht op verbeteren kwaliteit geboortezorg en reduceren babysterfte.					
Zintuiglijk gehandicapten					
<i>Groeiruimte</i>	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Dit betreft de toedeling van de groeiruumte tranche 2017.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	134,9	135,1	135,1	135,1	135,1

Tweedelijnszorg (bedragen x € 1 miljoen)

2017 2018 2019 2020 2021

Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting**Autonoom***Loon- en prijsbijstelling*

Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.

Medisch-specialistische zorg	309,8	308,7	308,1	307,4	306,9
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijns verblijf	13,8	13,8	13,8	13,8	13,8
Beschikbaarheidsbijdrage overig medisch-specialistische zorg	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten academische zorg	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg	8,7	8,8	8,8	8,8	8,8
Overig curatieve zorg	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2

*Actualisering zorguitgaven**Geriatrische revalidatiezorg*

-14,1 -14,1 -14,1 -14,1 -14,1

De uitgaven voor geriatrische revalidatiezorg zijn geactualiseerd op basis van gegevens van het Zorginstituut. Hoewel de cijfers over 2016 nog voorlopig zijn, worden de lagere uitgaven voor geriatrische revalidatiezorg in 2016 structureel verondersteld.

Overig curatieve zorg

25,8 25,8 25,8 25,8 25,8

De uitgaven voor overig curatieve zorg zijn geactualiseerd op basis van gegevens van het Zorginstituut. In 2015 was sprake van hogere uitgaven voor de beleidsregel innovatie en trombosediensten. Ook de kosten voor eerstelijnsdiagnostiek aangevraagd door huisartsen en uitgevoerd door huisartsenlaboratoria vielen in 2015 hoger uit en namen in 2016 verder toe. Daarnaast was in 2016 sprake van hogere uitgaven voor overige geneeskundige zorg ten opzichte van 2015. De hogere uitgaven voor overige curatieve zorg in 2016 worden structureel verondersteld.

*Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijns verblijf**Ophoging ELV-kader vanaf 2017*

13,3 13,3 13,3 13,3 13,3

Deze mutatie betreft de structurele doorwerking van de ophoging van het budget voor eerstelijns verblijf in verband met de groei van het beroep hierop in 2016.

Beleidsmatig*Medisch-specialistische zorg**Verlaging korting i.v.m. niet-gerealiseerde besparing doelmatig voorschrijven*

8,3

In verband met het niet realiseren van de doelstelling doelmatig voorschrijven van geneesmiddelen in 2016, zoals afgesproken in het Onderhandelaarsresultaat voor de MSZ 2014-2017, is in de ontwerpbegroting 2017 rekening gehouden met een korting van € 10 miljoen in 2017. Aangezien het besparingsverlies in 2016 c.q. de korting voor 2017 uiteindelijk € 1,7 miljoen bedroeg, is het macrokader MSZ 2017 in de brief aan de NZa van 18 november 2016 ten opzichte van de ontwerpbegroting 2017 met € 8,3 miljoen verhoogd. Deze mutatie wordt thans ook in de VWS-begroting verwerkt.

*Flankerend beleid hoofdlijnenakkoorden**Medisch-specialistische zorg*

8,8 9,9 10,6 12,3 9,6

Eerstelijns verblijf

55,0 25,0 25,0 25,0 25,0

Het kabinet is voornemens om voor 2018 hoofdlijnenakkoorden te sluiten met de sectoren medisch-specialistische zorg, geestelijke gezondheidszorg, huisartsenzorg/multidisciplinaire zorgverlening, paramedische zorg en wijkverpleging. Om deze akkoorden tot stand te brengen heeft het kabinet in 2017 middelen vrijgemaakt voor een aantal gerichte intensiveringen, zoals de nieuwe opzet van het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker en het versterken van het eerstelijns verblijf.

Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg				
<i>Onderzoek Prinses Maxima Centrum (PMC)</i>	-4,0	-4,0	-4,0	

In de periode 2017-2019 ontvangt het Prinses Maxima Centrum € 4 miljoen per jaar voor kinderoncologisch onderzoek. Omdat de middelen vanaf de VWS-begroting worden betaald, wordt beschikbare ruimte binnen het budget voor de beschikbaarheidsbijdrage academische zorg overgeheveld naar de VWS-begroting.

Technisch

Medisch-specialistische zorg				
<i>Overheveling subsidieregeling overgang integrale tarieven</i>	-2,7	-2,7	-2,6	-0,7

Eerder zijn voor de subsidieregelingen in 2015 en 2016 voor overstap van medisch specialisten naar loondienst middelen overgeheveld vanuit het MSZ-kader naar het begrotingsgefinancierde BKZ, omdat de subsidies vanaf de begroting worden betaald (80% bij verlening, 20% na enkele jaren bij vaststelling). Ook in de periode 2017-2019 blijft de faciliteit bestaan om voor een beperkt aantal specialisten alsnog zo'n overstap mogelijk te maken.

Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	431,7	393,4	393,7	401,3	397,4
---	-------	-------	-------	-------	-------

Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>	58,5	58,6	58,7	58,7	58,7
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
Technisch					
<i>Ambulantiseringschuif ggz</i>	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
De ambulantiseringsschuif in de ggz (tussen Wlz/Zvw) is voor ggz-zorgaanbieders die zowel curatieve als langdurige ggz leveren. De schuif beoogt om belemmeringen voor verdergaande extramuralisering van de ggz weg te nemen.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	57,7	57,8	57,9	57,9	57,9

Genees- en hulpmiddelen (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>					
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
Geneesmiddelen	13,6	13,7	13,7	13,7	13,7
Hulpmiddelen	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
<i>Actualisering zorguitgaven</i>					
Hulpmiddelen	-58,2	-58,2	-58,2	-58,2	-58,2
Dit betreft de meerjarige doorwerking van de onderschrijving op de uitgaven aan hulpmiddelen in 2016. Deze werd voornamelijk veroorzaakt door lager dan verwacht gebruik van hoortoestellen, verzorgingsmiddelen en diabetesmaterialen.					
Beleidsmatig					
Hulpmiddelen					
<i>Implementatie verordening medische hulpmiddelen en kwalitatieve en doelmatige hulpmiddelenzorg</i>	-2,2	-3,8	-4,1	-4,2	-4,2
Het hulpmiddelenkader wordt verlaagd ter financiering van de implementatie van de EU-verordening medische hulpmiddelen van 25 mei 2016 en het kwaliteitskader hulpmiddelenzorg dienstapotheken: een subsidieregeling zodat farmaceutische spoedzorg tijdens avond, nacht en weekenden in krimpregio's mogelijk kan worden gemaakt.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	-42,2	-43,8	-44,1	-44,2	-44,2

Wijkverpleging (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>	50,2	51,6	51,7	51,8	51,8
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
Beleidsmatig					
<i>Kwaliteitsgelden wijkverpleging</i>	-0,6	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Dit betreft een overheveling naar de VWS-begroting, omdat de uitgaven voor de kwaliteitsgelden wijkverpleging via de begroting plaatsvinden. Hiermee worden richtlijnen, praktische tools en indicatoren ontwikkeld voor wijkverpleegkundigen. Hierdoor wordt de kwaliteit van de wijkverpleging bevorderd en de geleverde zorg transparanter.					
<i>Overgangsrecht Wlz-indiceerbaren (budget naar Zvw)</i>	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6
Deze bijstelling betreft een ophoging van het kader wijkverpleging in verband met de Wlz-indiceerbaren die zorg ontvangen vanuit de Zvw.					
<i>Uitvoeringskosten trekkingsrecht PGB voor de Zvw-p</i>	-2,0	-1,2			
Dit betreft een overheveling naar de VWS-begroting in verband met de uitvoering van de salarisadministratie door de SVB voor Zvw-PGB's (wijkverpleegkunde en Intensieve Kindzorg), omdat de betaling aan de SVB via de begroting plaatsvindt.					
Technisch					
<i>Correctie quasi Wlz indiceerbaren</i>	-144,0	-144,0	-144,0	-144,0	-144,0
Bij de hervorming van de langdurige zorg per 1 januari 2015 zijn de middelen van de AWBZ verdeeld over de Wlz, Wmo, Jeugdwet en Zvw. Bij deze verdeling is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de circa 500.000 cliënten met een extramurale indicatie toch een Wlz-profiel heeft en alsnog zorg via de Wlz ontvangt (de zogenaamde quasi Wlz indiceerbaren). Het gaat om circa 12.000 cliënten waarvan teveel middelen zijn toegedeeld aan de Zvw. Deze startstreepcorrectie wordt vanaf 2017 verwerkt in de beschikbare kaders Zvw en Wlz. De correctie voor het gemeentelijke domein is reeds verwerkt.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	-87,8	-86,2	-84,9	-84,8	-84,8

Ziekenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>					
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
Ambulancevervoer	10,1	10,1	10,0	10,0	10,0
Overige ziekenvervoer	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
<i>Actualisering zorguitgaven</i>					
Overige ziekenvervoer	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Op basis van in maart 2017 ontvangen cijfers van het Zorginstituut blijkt in 2016 sprake van een onderschrijding van het beschikbare kader. Deze onderschrijding wordt structureel verondersteld.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7

Opleidingen (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>					
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
	17,9	17,4	16,2	15,9	15,8
Beleidsmatig					
<i>Capaciteit opleidingen</i>					
In de afgelopen jaren zijn weinig nieuwe aanvragen gedaan voor (tijdelijke) financiering van nieuwe opleidingen in een experimentele fase. Ook zijn geen signalen ontvangen dat in de komende jaren wel aanvragen gedaan zullen worden.					
	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	5,9	5,4	4,2	3,9	3,8

Grensoverschrijdende zorg (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>	9,1	9,0	9,0	9,0	9,0
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
<i>Actualisering zorguitgaven</i>	-106,4	-131,7	-131,7	-131,7	-131,7
Op basis van in maart 2017 ontvangen cijfers van het Zorginstituut blijkt in 2016 een onderschrijding van € 163 miljoen van het beschikbare kader. Dit is het saldo van bijstellingen op de deelsectoren binnen en buiten het macroprestatiebedrag (respectievelijk € 113 en € 50 miljoen). Het grensoverschrijdend zorggebruik is de afgelopen jaren nauwelijks gegroeid. De raming waarin groei is opgenomen, is hierdoor te hoog opgelopen. De onderschrijding van het kader wordt grotendeels structureel verondersteld.					
<i>Grensoverschrijdende zorg</i>	-45,0	-45,0	-45,0	-45,0	-50,0
Het zorggebruik in de grensoverschrijdende zorg is in de afgelopen jaren nauwelijks gegroeid. Hierdoor is er ruimte in het kader ontstaan. Deze ruimte is deels ingezet om het besparingsverlies bij de werelddekking te dekken.					
Beleidsmatig					
<i>Besparingsverlies werelddekking</i>	45,0	45,0	45,0	45,0	50,0
Het kabinet heeft eerder besloten om de maatregel beperken werelddekking niet door te voeren, omdat de onderliggende wet na behandeling in de Tweede Kamer afgelopen zomer complex en onuitvoerbaar zou worden. Het bijbehorende besparingsverlies wordt gedekt door de beschikbare ruimte binnen het kader grensoverschrijdende zorg.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	-97,3	-122,7	-122,7	-122,7	-122,7

Nominaal en onverdeeld (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>	-616,8	-617,0	-615,3	-614,5	-613,9
Dit betreft de uitdeling aan de verschillende sectoren van de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
<i>Nominale ontwikkeling</i>	-8,1	666,2	1.119,4	1.304,7	1.487,1
De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van de macro-economische inzichten in het Centraal Economisch Plan (CEP 2017) van het Centraal Planbureau (CPB).					
Beleidsmatig					
<i>Nominaal en onverdeeld Zvw</i>	-105,3	-44,3	-70,0	-73,0	-73,0
Een deel van de gereserveerde middelen op de post Nominaal en onverdeeld Zvw blijkt niet nodig te zijn en valt daarom vrij. Het gaat om niet-toegedeelde middelen voor nominale bijstellingen en niet-benodigde groei ruimte Zvw, alsmede het restant van eerder gereserveerde middelen voor migratieproblematiek. Specifiek voor 2017 gaat het daarnaast om middelen voor voorwaardelijke toelating die naar verwachting niet worden uitgeput.					
Groei ruimte zintuiglijk gehandicapten	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
Dit betreft de toedeling van de groei ruimte tranche 2017.					
<i>Verlaging korting i.v.m. niet-gerealiseerde besparing doelmatig voorschrijven.</i>	-8,3				
In verband met het niet realiseren van de doelstelling doelmatig voorschrijven van geneesmiddelen in 2016, zoals afgesproken in het Onderhandelaarsresultaat voor de MSZ 2014-2017, is in de ontwerpbegroting 2017 rekening gehouden met een korting van € 10 miljoen in 2017. Aangezien het besparingsverlies in 2016 uiteindelijk € 1,7 miljoen bedroeg, is het makro kader MSZ 2017 in de brief aan de NZa van 18 november 2016 ten opzichte van de ontwerpbegroting 2017 met € 8,3 miljoen verhoogd. Deze mutatie wordt thans ook in de VWS-begroting verwerkt.					
<i>Pilot inbedding psychosociale zorg somatische zorg</i>	-1,6	-6,2	-3,1		
Overheveling naar de begroting van VWS voor uitgaven die samenhangen met een pilot, bedoeld om de duurzame inrichting van de psychosociale zorg voor kankerpatiënten te kunnen vormgeven.					
<i>Intensivering donatie- en transplantatiebeleid</i>	4,1	2,0	2,0	2,0	2,0
<i>Intensivering donatie- en transplantatiebeleid</i>	-4,1	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
De Tweede Kamer heeft ingezet op een intensivering van orgaan donatie- en transplantatiebeleid. De middelen zijn bestemd voor orgaanperfusie en de aanvraag van stamcellen. De intensivering kan op termijn leiden tot besparingen op het BKZ. De middelen worden overgeheveld naar de VWS-begroting, omdat de uitgaven vanaf de begroting plaatsvinden.					
<i>Inzet tolken huisartsen nieuwe statushouders</i>	-1,2	-2,8	-0,8		
Huisartsen worden extra belast door de verhoogde instroom en snellere doorstroom van vluchtelingen/statushouders uit de opvanglocaties naar de gemeenten (en dus naar de reguliere zorg). De middelen zijn bedoeld voor de inzet van extra tolken in de huisartsenpraktijk. Deze uitgaven worden gedekt via de reservering voor migratiemiddelen.					
<i>Zorguitgaven onverzekerbare vreemdelingen</i>	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
Deze mutatie betreft een verlaging van de reservering voor migratiemiddelen ter dekking van de regeling voor vergoeding van zorg aan illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen op de VWS-begroting.					

<i>Flankerend beleid hoofdlijnenakkoorden</i>					
<i>Kwaliteitsbeleid paramedische zorg</i>	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Het kabinet is voornemens om voor 2018 hoofdlijnenakkoorden te sluiten met de sectoren medisch-specialistische zorg, geestelijke gezondheidszorg, huisartsenzorg/multidisciplinaire zorgverlening, paramedische zorg en wijkverpleging. Om deze akkoorden tot stand te brengen heeft het kabinet in 2017 middelen vrijgemaakt voor een aantal gerichte intensiveringen.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	-747,0	-9,7	424,6	611,5	794,6

Ontvangsten (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Nominale ontwikkeling</i>	0,0	3,1	41,0	77,4	79,4
De raming van de ontvangsten Zvw is aangepast op basis van de macro-economische inzichten in het Centraal Economisch Plan (CEP 2017) van het Centraal Planbureau (CPB).					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	0	3,1	41	77,4	79,4

4.2. Wet langdurige zorg (Wlz)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen binnen de Wlz. In de onderstaande tabellen wordt het totaal van de mutaties tussen de ontwerpbegroting 2017 en de 1^e supplettoire begroting 2017 voor de Wlz per sector en deelsector weergegeven en toegelicht.

Ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten per deelsector 2017-2021 (bedragen x € 1 miljoen)							
	Stand ontwerp- begroting	Bijstelling 1 ^e supplettoire begroting	Stand 1 ^e supplettoire begroting	Bijstelling			
	2017	2017	2017	2018	2019	2020	2021
Binnen contracteerruimte	16.908,9	372,8	17.281,7	394,0	423,6	439,0	455,9
Ouderenzorg	9.062,8	125,2	9.188,0	131,8	130,8	129,9	130,0
Gehandicaptenzorg	6.233,1	122,2	6.355,3	134,3	170,9	193,3	216,1
Langdurige ggz	598,7	-47,9	550,8	-47,5	-47,5	-47,6	-47,6
Volledig pakket thuis	418,2	32,1	450,4	32,1	32,1	32,0	32,0
Extramurale zorg	564,3	-38,5	525,8	-36,3	-42,3	-48,3	-54,2
Overige binnen contracteerruimte	31,8	179,5	211,4	179,5	179,5	179,5	179,5
Persoonsgebonden budgetten	1.745,4	252,5	1.998,0	302,2	302,2	302,2	302,2
Buiten contracteerruimte	1.369,7	-154,7	1.215,0	-63,8	268,1	414,2	591,6
Kapitaallasten (nacalculatie)	380,3	57,2	437,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Beheerskosten	187,1	-10,7	176,4	1,9	-0,2	-0,2	-0,2
Overig buiten contracteerruimte ¹	457,9	118,8	576,7	24,7	12,7	12,7	12,7
Nominaal en onverdeeld	344,4	-320,0	24,4	-90,3	255,6	401,7	579,1
Bruto-Wlz-uitgaven	20.024,0	470,6	20.494,6	632,4	993,8	1.155,4	1.349,7
Eigen bijdrage Wlz	1.815,3	42,7	1.858,0	62,4	84,3	114,1	151,2
Wlz-ontvangsten	1.815,3	42,7	1.858,0	62,4	84,3	114,1	151,2
Netto-Wlz-uitgaven	18.208,7	427,9	18.636,6	570,0	909,5	1.041,3	1.198,5

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

¹ Bij de Wlz zijn onder de post "overige buiten contracteerruimte" opgenomen de deelsectoren: bovenbudgettaire vergoedingen, tandheelkunde Wlz, instellingen voor medisch-specialistische zorg Wlz, overig curatieve zorg Wlz, ADL, extramurale behandeling, zorginfrastructuur, eerstelijnsverblijf, orthocommunicatieve behandeling, innovatie, kwaliteitskader verpleegzorg en beschikbaarheidsbijdrage opleidingen Wlz.

Binnen contracteerruimte (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>					
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
Ouderenzorg	104,3	110,8	109,8	109,0	109,0
Gehandicaptenzorg	71,1	74,3	74,0	73,4	73,2
Langdurige ggz	6,7	7,1	7,1	7,0	7,0
Volledig pakket thuis	3,9	3,9	3,9	3,8	3,8
Extramurale zorg	5,3	6,0	6,0	6,0	6,0
Overige binnen contracteerruimte	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
<i>Actualisering</i>					
Deze mutatie betreft de doorwerking in 2017 van de actualisering van de uitgaven 2016. Zoals gemeld in het jaarverslag 2016 zijn dit voorlopige cijfers van de NZa, op basis van de tweede ronde productieafspraken.					
Ouderenzorg	-79,0	-79,0	-79,0	-79,0	-79,0
Gehandicaptenzorg	31,2	31,2	31,2	31,2	31,2
Langdurige ggz	-55,4	-55,4	-55,4	-55,4	-55,4
Volledig pakket thuis	59,3	59,3	59,3	59,3	59,3
Extramurale zorg	-135,3	-135,3	-135,3	-135,3	-135,3
Overig binnen contracteerruimte	179,3	179,3	179,3	179,3	179,3
<i>Uitvoeringsproblematiek Wlz-recht volledig pakket</i>					
Gehandicaptenzorg	23,0	46,0	69,0	92,0	115,0
Volledig pakket thuis	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Extramurale zorg	-6,0	-12,0	-18,0	-24,0	-30,0
Een aantal cliënten in de Wlz heeft nog een indicatie zonder dagbesteding en vervoer en huishoudelijke hulp. Daarnaast kunnen de circa 10.000 Wlz-indiceerbaren die voor onbepaalde tijd toegang hebben gekregen tot de Wlz aanspraak maken op een volledig ZZP. Een groot deel van hen kan op basis van het zorgprofiel meer zorg aanvragen dan zij op grond van hun extramurale indicatie hadden. De kosten van de aanvragen voor deze extra zorg - door zowel bestaande als nieuwe cliënten - belasten het beschikbare kader voor de Wlz.					
Beleidsmatig					
Gehandicaptenzorg					
<i>Extra kosten zorgkantoren</i>	-3,1	-5,2	-3,3	-3,3	-3,3
De contracteerruimte Wlz wordt verlaagd in verband met extra uitvoeringskosten voor pgb-cliënten vanwege een toename van het aantal pgb-budgethouders.					
<i>Dekking domeinoverstijgend experiment</i>					
De contracteerruimte Wlz wordt verlaagd in verband met het domeinoverstijgend experiment voor kwetsbare ouderen.					
Ouderenzorg					
<i>Kwaliteitskader verpleeghuiszorg (structureel)</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
In aanvulling op de incidentele regeling, heeft het kabinet besloten om daarnaast vanaf 2017 structureel € 100 miljoen beschikbaar te maken voor de verbetering van de kwaliteit in de verpleeghuizen op basis van het nieuwe kwaliteitskader verpleeghuiszorg.					
Technisch					
Langdurige ggz					
<i>Ambulantiseringschuif ggz</i>	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
De ambulantiseringschuif in de ggz (tussen Wlz/Zvw) is voor ggz-zorgaanbieders die zowel curatieve als langdurige ggz leveren. De					

schuif beoogt om belemmering voor verdergaande extramuralisering van de ggz weg te nemen.

Extramurale zorg Wlz					
<i>Correctie quasi Wlz indiceerbaren</i>	64,0	64,0	64,0	64,0	64,0
Bij de hervorming van de langdurige zorg per 1 januari 2015 zijn de middelen van de AWBZ verdeeld over de Wlz, Wmo, Jeugdwet en Zvw. Bij deze verdeling is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de circa 500.000 cliënten met een extramurale indicatie toch een Wlz-profiel heeft en alsnog zorg via de Wlz ontvangt (de zogenaamde quasi Wlz indiceerbaren). Het gaat om circa 12.000 cliënten waarvan teveel middelen zijn toegedeeld aan de Zvw. Deze startstreepcorrectie wordt vanaf 2017 verwerkt in de beschikbare kaders Zvw en Wlz. De correctie voor het gemeentelijke domein is reeds verwerkt.					
Extramurale zorg Wlz					
<i>Correctie uitname HH Wlz-cliënten</i>	-7,5				
In het bestuurlijk overleg tussen de VNG en VWS op 24 november 2016 is overeengekomen dat de huishoudelijke verzorging voor nieuwe Wlz-cliënten met een MPT per 1 januari 2017 de verantwoordelijkheid is van de Wlz-uitvoerders. Voor bestaande cliënten geldt bij de overgang naar de Wlz dat continuïteit van zorg, waar huishoudelijke verzorging onderdeel van is, noodzakelijk is. Er is daarom overeengekomen om voor bestaande cliënten een vast overdrachtsmoment te hanteren, te weten 1 april 2017. Gemeenten zullen voor deze uitloop financieel worden gecompenseerd met een bedrag van € 7,5 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op ¼ deel van het bedrag van € 30 miljoen dat vorig jaar uit het gemeentefonds is uitgenomen.					
Extramurale zorg Wlz					
<i>Verschuiving budget huishoudelijke hulptoelage MPT</i>	41,1	41,1	41,1	41,1	41,1
De middelen voor de huishoudelijke hulptoelage MPT worden overgeboekt van de sector volledig pakket thuis naar de sector extramurale zorg, waar het meervoudig pakket thuis onder valt.					
Volledig pakket thuis					
<i>Verschuiving budget huishoudelijke hulptoelage MPT</i>	-41,1	-41,1	-41,1	-41,1	-41,1
De middelen voor de huishoudelijke hulptoelage MPT worden overgeboekt van de sector volledig pakket thuis naar de sector extramurale zorg, waar het modulair pakket thuis onder valt.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	372,8	394,0	423,6	439,0	455,9

Persoonsgebonden budgetten (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>	23,5	24,2	24,2	24,2	24,2
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
<i>Uitvoeringsproblematiek Wlz-recht volledig pakket</i>	149,0	198,0	198,0	198,0	198,0
Een aantal cliënten in de Wlz heeft nog een indicatie zonder dagbesteding en vervoer en huishoudelijke hulp. Daarnaast kunnen de circa 10.000 Wlz-indiceerbaren die voor onbepaalde tijd toegang hebben gekregen tot de Wlz aanspraak maken op een volledig ZZP. Een groot deel van hen kan op basis van het zorgprofiel meer zorg aanvragen dan zij op grond van hun extramurale indicatie hadden. De kosten van de aanvragen voor deze extra zorg - door zowel bestaande als nieuwe cliënten - belasten het beschikbare kader voor de Wlz.					
Technisch					
<i>Correctie quasi Wlz indiceerbaren</i>	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Bij de hervorming van de langdurige zorg per 1 januari 2015 zijn de middelen van de AWBZ verdeeld over de Wlz, Wmo, Jeugdwet en Zvw. Bij deze verdeling is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de circa 500.000 cliënten met een extramurale indicatie toch een Wlz-profiel heeft en alsnog zorg via de Wlz ontvangt (de zogenaamde quasi Wlz indiceerbaren). Het gaat om circa 12.000 cliënten waarvan teveel middelen zijn toegedeeld aan de Zvw. Deze startstreepcorrectie wordt vanaf 2017 verwerkt in de beschikbare kaders Zvw en Wlz. De correctie voor het gemeentelijke domein is reeds verwerkt.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	252,5	302,2	302,2	302,2	302,2

Kapitaallasten (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>	7,2				
Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
<i>Actualisering zorguitgaven</i>					
<i>Nacalculeerbare kapitaallasten</i>	50,0				
De nacalculeerbare kapitaallasten laten over 2016 een overschrijding zien van € 105 miljoen. Vanwege de uitfasering van deze post (als spiegelbeeld van de nhc's) halveert deze overschrijding in 2017 en verdwijnt vanaf 2018.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	57,2				

Beheerskosten (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i> Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4
<i>Actualisering zorguitgaven</i> Deze onderschrijding is ontstaan door lagere uitgaven van het College Sanering Zorginstellingen.	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
Beleidsmatig					
<i>Extra kosten zorgkantoren</i> Deze mutatie betreft extra uitvoeringskosten voor pgb-cliënten.	3,1	5,2	3,3	3,3	3,3
<i>SVB-middelen ICT</i> Er wordt op basis van een voorlopige inschatting middelen overgeboekt van het BKZ naar de VWS-begroting ten behoeve van benodigde ICT-investeringen bij de SVB.	-3,5				
<i>Bijstelling budget beheerskosten Wlz</i> Het budget voor de beheerskosten Wlz is neerwaarts bijgesteld.	-7,0				
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	-10,7	1,9	-0,2	-0,2	-0,2

Overige buiten contracteerruimte (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i> Dit betreft de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
<i>Actualisering zorguitgaven</i> De overschrijding is het saldo van onderschrijdingen bij de bovenbudgettaire vergoedingen en overschrijdingen bij de tandheelkundige zorg Wlz en overig buiten CR).	14,6	8,5	8,5	8,5	8,5
Beleidsmatig					
<i>Overige Wlz-zorg</i> <i>Domeinoverstijgend experiment</i> Deze mutatie betreft extra kosten voor een domeinoverstijgend experiment voor kwetsbare ouderen met als doel om op termijn synergiewinsten te boeken voor zorgaanbieders die zorg aanbieden binnen verschillende zorgdomeinen.		12,0			
<i>Kwaliteitskader verpleeghuiszorg (incidenteel)</i> In de brief van 13 januari 2017 heeft het kabinet incidenteel € 100 miljoen beschikbaar gesteld voor de verpleeghuislocaties waar verbetering van kwaliteit het hardste nodig is.	100,0				
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	118,8	24,7	12,7	12,7	12,7

Nominaal en onverdeeld (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>					
Dit betreft de uitdeling aan de verschillende sectoren van de tranche 2017 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.	-228,0	-232,2	-230,8	-229,2	-229,1
<i>Loon- en prijsbijstelling Wmo en Jeugdwet</i>	-132,1	-132,4	-132,6	-132,7	-133,7
Het budget voor de Wmo en Jeugdwet is verhoogd ter compensatie van de ontwikkeling van de loonkosten en prijzen in 2017.					
<i>Nominale ontwikkeling</i>	31,1	241,6	575,3	724,5	902,7
De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van de macro-economische inzichten in het Centraal Economisch Plan (CEP 2017) van het Centraal Planbureau (CPB).					
Beleidsmatig					
<i>Nominaal en onverdeeld</i>	-14,1	-10,3	-10,3	-10,3	-10,3
Deze mutatie betreft de vrijval van nog niet bestede incidentele transitie-middelen en indexatie van de groeiruimte 2016 (€ 10 miljoen structureel vanaf 2017).					
<i>Arbeidsmarktagenda</i>	5,0	20,0	40,0	40,0	40,0
Om tegemoet te komen aan de toegenomen vraag naar verpleeghuismedewerkers als gevolg van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg, worden door het kabinet middelen beschikbaar gesteld om extra mensen op te leiden en om medewerkers om- of bij te scholen. Tevens wordt dekking geleverd voor enkele uitvoeringskosten die samenhangen met het kwaliteitskader.					
Technisch					
<i>Overige technische bijstellingen</i>	18,0	23,0	14,0	9,5	9,5
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	-320,0	-90,3	255,6	401,7	579,1

Ontvangsten (bedragen x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					
Autonoom					
Actualisering zorguitgaven De hogere ontvangsten in 2016 zijn structureel van aard en in lijn met het toegenomen zorggebruik in de Wlz, gecorrigeerd voor de verschillende leveringsvormen (intra- en extramurale zorg) waar een cliënt uit kan kiezen.	56,8	56,8	56,8	56,8	56,8
<i>Nominale ontwikkeling</i> De raming van de ontvangsten Wlz is aangepast op basis van de macro-economische inzichten in het Centraal Economisch Plan (CEP 2017) van het Centraal Planbureau (CPB).	0,0	19,7	41,6	71,4	108,5
Beleidsmatig					
<i>Derving EB vanwege overheveling ELV naar Zvw</i> Er is sprake van lagere eigen ontvangsten bij de eigen bijdragen in de Wlz vanwege de overheveling van eerstelijns verblijf naar de Zvw.	-9,6	-9,6	-9,6	-9,6	-9,6
<i>Derving EB vanwege verlaging EB bij MPT</i> Er is sprake van een lagere opbrengst van eigen bijdragen in de Wlz vanwege verlaging van de eigen bijdragen voor personen die gebruik maken van een MPT.	-4,5	-4,5	-4,5	-4,5	-4,5
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	42,7	62,4	84,3	114,1	151,2